

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDAVD AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 19 NOVEMBER 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

Från exkejsarens bröllop i Doorn.

Prinsessan Hermine — exkejsarinnan, som hon nu kallas — strax före vigseln, med två av sina barn. Tre av barnen följa modern till Doorn. Prinsessan bar, såsom synes, icke slöja vid vigseln, då det var hennes andra giftermål. Hon var iförd en lilafärgad klänning av chifon och sammet.

FÖRST OCH FRÄMST...

— skall jag tillåta mig att presentera: herr Celestin — den ärade läsekretsen!

Tackar allra mjukast, jag ber att få buga mig, mitt herrskap. Jag ser många bekanta ansikten här men också en del främmande, som rikta sin lorgnett med en undran: den där Celestin, vad är han för en figur?

Inte så värst sammansatt, min nådiga, om han får säga det själv. En herre, som sitter i sitt hörn av parketten och tittar på de uppträdandes uppträden med granskande, ömsom spefulla, ömsom gillande blickar, en åskådare bland många, som skrattar eller tar till näsduken precis som de och bara blir verkligt förargad över en sak: när han märker att någon sitter och sover.

Gör man det då? Såna frågor svaras det inte på. Men om någon skulle spörja vilken present man helst borde ge oss svenskar så tror jag *inte* jag skulle föreslå en mjuk och stoppad vilsoffa med slummerkudde till. Jag har nämligen för mig att den möbelen finns redan i aldeles tillräcklig grad. Och det är inte bra med personer som ha det för makligt.

Det tyckte tydligen kejsar Wilhelm också när han gifte om sig. En olycka kommer sällan ensam, anmärker härtill den förstockade ungarven. (Kör ut honom!) Om historiens tragiska gestalter haft samma förstånd som Kaisern skulle en skolpilt kunna läsa sin Odhner utan de själsskakningar han nu måste genomlida. Varför kunde inte Napoleon på Sankt Helena ha hållit bröllopsmiddag, där "min fru och jag" hälsade gästerna välkomna och där det lästes upp hyllningstelegram från Blücher och Wellington och skämtsamma verser av Ludvig XVIII.

Livet har tillräckligt av dystra moment i alla fall. Exempelvis de många sjöolyckorna. Vilka förresten givit anledning till gissningsfrågan: vad är det för olikhet mellan Viktor Rydbergs grundstötning och Öregrunds? Jo, i förra fallet var det *båten* som var överlastad. De första uppgifterna om kaptenen på sistnämnda båten visade sig emellertid vara både förhastade och överdrivna. Han är fri från den svåraste anklagelsen, konstaterar en tidning med tillfredsställelse. Visserligen hade han gått med raglande steg och varit "dragen" på kvällen när båten skulle gå, men åtminstone vid den avgörande timmen var han nykter, säger den nämnda välvilliga tidningen. Då gäller det alltså att avgöra: hur stora snedsteg får en kapten ta vid båtens avgång innan man skall börja känna sig orolig för att båten skall göra detsamma? Waldenström föreslog en gång till passagerarnas trygghet att lokomotivförarna skulle vara helnyktra. Det är tur för somliga ångbåtsbefälhavare att P. P. W. icke mer gör sin stämman hörd. Han skulle bestämt säga något elakt om det märkvärdigt starka vichyvatten som finns på vissa båtar.

En ledsamhet av annat slag är underrättelsen att Lamms på Näsby stora konstsamling skall exporteras till Amerika. Nu invänder man kanske att ifall de där rariteterna pryda väggen hos någon pampig dollarfurste vid Fifth Avenue eller sitta hos den konstläskande herren till Näsby så kan det komma på ett ut eftersom man ändå aldrig

får se eller njuta av dyrgriparna. Men så ligger väl frågan inte riktigt ändå. Man hade ju hoppats att åtminstone något av allt detta i sinom tid skulle bli museisaker och därigenom tillgängligt för litet var. Därför skär det en i hjärtat att se isynnerhet gammal svensk konst sköljas ut ur landet på kursfluktuationernas förrådiska vågor. Borde vi inte värna om vår konst och i likhet med andra länder säga stopp för utförseln av dessa skatter? Om följden bleve att det jobbades en smula mindre med Zorns och andra mästares verk så inte ont i det.

På det politiska havet gå också vågorna höga och ifall Runeberg levat nu hade kanske hans dikt Adlercreutz haft följande inledande verser om vår svenska Mussolini:

Vem är den höge officern på Svartåns strand
som skådar på kasärn och logementen?
Hans uniform, hans läppars trots, hans blickars
brand
och pennan vässad i hans hotfullt knutna hand
allt ger en bild av översten-skriventen.

*

I Göteborg har en originell gammal konstnär, Reinhold Callmander, gått ur tiden. Han roade sig bl. a. med att en gång samla — ormar. Och det var som sådan samlare han råkade komma i klammeri med tullmyndigheterna. Callmander hade nämligen fått sig tillsänd en låda, vilken kommande från utrikes ort, skulle vederbörligen tullbehandlas. Callmander infann sig alltså vid tulldisken och en tjänsteman frågade vad lådan innehöll. Callmander tittade på tullnären, hans blick gled vidare över församlingen av publikaner och så sa han så där i största allmänhet: *snokar!*

Hör nu, var så vänlig och uppträd anständigt! tillrättavisade tulltjänstemannen skarpt. Jag frågar vad lådan innehåller.

Snokar! sa Callmander argt.

Tjänstemannen skyndade förbittrad till en, som högre var i gradorne och klagade över den oförskämde herrn som bara stod och gav en glåpord. Det högre befälet tog saken litet lugnare och eftersom han kände till Callmander något hälsade han och frågade i förbindlig ton vad kollyt ifråga hade för innehåll.

Herrejesses, sa Callmander, jag har ju hela tiden stått här och sagt att det innehåller *snokar*.

Ormarna blevo förtullade utan vidare ceremonier.

*

På Operan spelas som vanligt det gamla bataljnumret Operatrasslet. Det är outslitligt som Värmlänningarna. Man har givit Carmen men kritiken påstod att det var Den vilseförda. Striden är i full gång till och med inom Operan, där en och annan tycks ha glömt vad Svante Hedin en gång sa om en kamrats röst: jag får inte yttra vad jag tänker för det förbjuder mig reglementet. Att man förresten *kan* vara elak mot en kvinna så bedärande skön som Ebon. För min del får jag säga att jag skulle vara som ett vax i hennes händer. Och kärleken är ej blott blind utan vad det vill tyckas också döv. Fröken Ebon borde kanske ha lyssnat till Figge Vosins gamla visdomsord: *föv att lyckas i en opeva fofdvas det tve sakev: föv det fövsta att kun-*

na sjunga, föv det andva att kunna sjunga och föv det tvedje att kunna sjunga.

Men o, så många gamla trampade liktornar som nu börja värka igen, så många som finna tillfället ytterst lämpligt att ge Operan betalt för gammal ost. Det allra nyaste är att uttala sig i Operafrågan samtidigt som man bekänner att man aldrig går på Operan. Visserligen finns det vissa operarecensenter, om vilka man med anledning av deras kritiker kunde misstänka detsamma men den öppet och ärligt framlagda bekännelsen verkar ändå förbluffande. Tänk när julflodens bokanmälare få skriva sina recensioner utan skyldighet att ha läst en rad. Härliga land!

Ebon Strandin borde enligt den elaka kritikens mening ha nöjt sig med sitt förra operaparti: Den stumma. Redan där fick Ebon en vink om vad man menade om hennes stämman. Hör vad Alfonso sjunger:

— — — Ödets slag henne berövat
Förmågan att med sin röst
Den känsla giva ord som brann inom dess bröst.

Förresten bör Den stumma med fördel kunna ges med ny iscensättning och under medverkan av diverse svenska tonsättare. Vilket uttryck och vilken kraft det då skall bli i kören:

Till hämnd vi skynde alla!
Den stolta makt skall falla
Som här förtrycker oss!

Och vilken effekt i slutscenen:

André (tar Riben vid handen).

Var på din vakt!
Och läggom våra nät försiktigt!

Riben.

Du vet ej vilket slag oss ämnas?
Snart P.-B. är nog här att i sin ordning hämnas.
Och offer bli vi snart för Rangströms raseri.

Kamrer Pettersson kommer in med Aftonbladet.

André.

O Pippi! säg vad tidning du oss bär?

Pettersson.

Kamrater! Akten er, ty faran är oss när
Och John Forsell utav elever samlat har en här.
(I detta ögonblick mörknar himlen och vulkanen Aftonbladet börjar utslunga enquêter.)

Forsell och hans skara inkommer. Jubelrop.

Kör.

Triumf! han skall oss föra an.
Bliv du vår chef och Riben vid din blick skall fly.

Ebon.

(betraktar ännu en gång sin roll som hon fått av André. Hon vet att för henne ges ej mera något hopp — men kan likväl ej förmå sig att skiljas från rollen. Hon sänder en sista blick av smärta på Riben och — o under! — kastar sig med dödsförakt in i en aria. Åhörarna upphäva ett anskri av fasa. I detta ögonblick ryter Aftonbladet med ännu större våldsamt. Ur dess pressar strömma floder av lösnummer. Förskräckta utrop från konkurrenterna.)

Ridå.

Celestin

Äkta Spets- & Sidendépôt

Obs.! STUREGATAN 6 Obs.!

Tel. 77436

2 tr. HISS

Tel. 77436

Till Handarbeten och Utstyrlar:
LINNE, BATIST, SPETSAR, MOTIV, GARN, MODELLER.
Uppritningar utföras omsorgsfullt.

VÅR FÖRSTA STATSANSTÄLLDA SLÄKTFORSKARE

EN KVINNA MED EN MERA EGENARTAD BEFATTNING.

DEN DAM, VARS BEHAGLIGA ANLETSdrag återges på porträttet här invid, är Sveriges första statsanställda släktforskare, innehavarinnan av Genealogiska Byrån i Uppsala, fröken Ella Heckscher. En statsanställd släktforskare? utbrister häpen herr Andersson och fröken Petersson, vilka fåfängt sökt i det gångnas dunkel skymta det Anderssonska anträdet och den Peterssonska släktroten. Ja, det är verkligen så: från detta års början intresserar sig svenska staten genom det antydda understödet för utforskandet av de Peterssonska och Anderssonska släkterna, vilka ju också onekligen utgöra en väsentligare beståndsdel i det svenska folkmaterialiet än de Adelskronor och Silwersvensar, för vilkas inregistrering är väl sörjt i Sveriges Ridderskaps och Adels Kalender. Svenska staten går ju f. ö. längre än så. Sedan den 1 jan. detta år ha vi också i Uppsala ett »Statens Institut för Rasbiologi». Det ledes av vår svenske banbrytare inom rasbiologien, prof. Lundborg, vars förtjänst det också är att institutet kommit till. Rasbiologien har, enligt professor Lundborg, till uppgift att fastställa arvets, resp. rasens betydelse och förhållande till miljö och kultur, att utreda och bekämpa ärftliga sjukdomar och urartning (degeneration), i vad form den än framträder bland släkten och folk.

Sverige är det första land, som äger ett statsinstitut för denna viktiga vetenskap.

I det rasbiologiska arbetet ingår som ett viktigt led släktforskningsarbetet. Och gäller det släktforskning, då kunna vi vara med litet var. Det är påfallande, att medan vi eljes inte vårda oss så mycket som förr om våra »familjeminnen», så intressera vi oss livligt för utforskandet av vår släkt, vars »minnen» i djupare mening vi

Fröken Ella Heckscher.

ju också bära i vårt eget undermedvetna jag. Det finns också åtskilliga privatpersoner, som mot ersättning för andras räkning utföra släktforskningar. Men man kan också mycket väl själv utforska sin släkt — eller hur? fråga vi fröken Heckscher.

— Ja visst, blir svaret. Detta är ett långt mera fängslande studium än någon kan ana, som icke försökt det. En ivrig släktforskare skrev till mig härom dagen: »Släktforskning är ju så spännande som någon detektivhistoria. När man funnit ett spår, känner man samma glädje som en guld-sökare, som funnit en guldådra.»

Släktforskning, fortsätter fröken H., kan bedrivas efter många olika principer, beroende på vad målet med forskningen är. Rasbiologerna intressera sig för exempelvis dödsorsaker, barnantal, medellivslängd o. s. v. Även den enskilde släktforskaren har flere vägar att gå. Han kan t. ex. söka endast sin fädernesläkt och ut-

röna när och av vem släktnamnet antogs, han kan — och detta är ur vetenskaplig synpunkt det enda värdefulla och ur den enskildes synpunkt det intressantaste — upprätta en s. k. antavla, d. v. s. anteckningar om föräldrar, far- och morföräldrar, deras föräldrar o. s. v. så långt tillbaka i tiden man kan komma. Med antavlan som grund kan var och en sedan med släktforskningens hjälp erfara sina förfäders och alla deras avkomlingars öden ända fram till nu levande släktled och således få kännedom om alla sina mer eller mindre avlägsna släktingar inom landet.

Det är heller icke några oöverstigliga hinder, som möta amatörforskaren. Som regel möter det icke stora svårigheter ens för den icke sakkunnige att uppsöka namn, födelse- och dödsår m. m. för sina förfäder upp till omkring mitten av 1700-talet, tack vare den utmärkta svenska kyrkobokföringen, som intager en särställning i världen. Det är först vid forskningar ändå längre tillbaka i tiden, som det vanligen fordras utnyttjande av sådana källor, som endast fackmannen känner eller förstår att begagna.

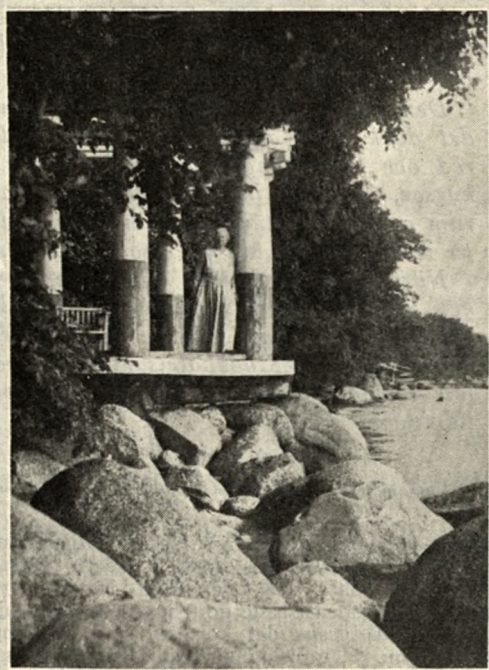
För vetenskapen skulle det även vara av icke ringa betydelse om det intresse för släktforskning, som på denna väg kunde uppbyggas, kunde ha till följd att enskilda personer mera allmänt började göra anteckningar om sig själva och de närmast föregående släktleden. Härigenom skulle ett värdefullt material samlas för framtiden.

Så långt fröken Heckscher. Låt oss följa hennes råd. Julen är familjens fest framför andra, och det kan passa särskilt väl att vid lampan under helgdagarnas stillhet lägga den första grunden till »familjebo-

T.

FREDSPRISET

EN FRANSK TIDNING — VAD DET var naturligt att det var en utländsk — klagade en gång över att icke Ellen Key fått Nobelpriset i litteratur. För oss svenskar förefaller det för djärvt att nämna denna författarinna med den vida blicken, det varma hjärtat, men kanske stundom litet formlösa framställningssättet som kandidat till den stora litterära utmärkelsen. Men det är ett annat Nobelpris, som man tycker borde förr eller senare nå henne: fredspriset. Den tid nalkas, ju nu, då det åter skall utdelas. Stortingskommittén har säkert intet lätt val. Man talar om åtskilliga kandidater. Bl. a. nämnes Poincaré. Det verkar som ett dåligt skämt; i varje fall skulle det väl uppfattas så, om han finge det. Men en person var det, som utan rädsla eller tvekan ställde sig över stridernas larm, och som samtidigt med att hon var varmt fosterländsk, sökte förstå också andra folks synpunkter och strävanden: Ellen Key. Hon hörde till de få, som icke läto sig påverka av sina lidelser eller egoistiska intressen, utan som ta-

Ellen Key vid sitt »Strandtempel».

lade orädd, när hon ansåg att sanningen fordrade det. Hon var en fredsvän i alla sina ord och handlingar. — Man vågar väl tro, att Ellen Keys kandidatur är uppe-

ÅT ELLEN KEY?

Den finska kvinnotidningen Astra har nyligen nämnt hennes namn som fredsvännernas bästa. Idun har frågat norske ministern i Stockholm, vad han tänker om hennes kandidatur.

Jag tror, att den skall omfattas med mycken värme i Norge, sade han. Ellen Key är högt skattad där som överallt, och personligen förstår jag tillfullo hennes förtjänster. Men jag vågar inte profetera. Kandidaterna äro många, och den utdelande kommittén inhöljer alltid in i det allra sista sitt val i det största dunkel. Som gammal ämbetsman i utrikesdepartementet vet jag, att man där först samma dag som priset utdelas får någon aning om vem som blir den lycklige.

*

Sedan detta skrivits erfara vi, att Nordens Husmorsförbund och Norske Kvinders Nationalraad ha föreslagit lady Aberdeen till fredspriset. Flera kvinnor komma alltså att denna gång stå som kandidater.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

DETBÄSTA JULRECEPTET

IDUN ANORDNAR EN RECEPT-PRISTÄVLAN

DEN SOM NÅGON GÅNG VARIT gäst på en svensk lantgård med gamla goda traditioner i mat och dryck, för med sig därifrån intryck av kulinarisk finesse som sent glömmas.

Det är inte fransk matlagning, men något i sitt slag lika bra, nämligen svensk traditionell högtidskost, tillagad med kärlek, ett gammaldags rundhänt överflöd och mycken omsorg.

Varje gård i hela vårt avlånga land har sin specialitet, somliga kanske t. o. m. flera, och gårdens husmor betraktar med rätta receptboken som sin käraste skatt. Den har kanske gått i flera släktled och vart och ett har dragit sitt strå till stacken. Om receptsamlingen tillhör en smäländsk prästfru, så finns där säkert recept på utmärkta bakverk, på delikata korvar, smakliga ostar, och sist men icke sämst ingefärskarameller och oöverträffade polkagrisar, och när man tänker på vad det skånska köket kan frambringa, uppstiger en jättelik spettekaka för ens inre syn.

Men det är kanske så gott att komma till saken med detsamma:

Idun har tänkt sig att alla de husmödrar som veta sig vara i besittning av recept på

någon verkligt god traditionell julrätt, av vad slag det vara må: ost, korv, sylta, julöl, omeletter, puddingar, efterrätter, bakverk, sötsaker eller dylikt skulle delta i en tävlan om de bästa svenska julrätterna — som härmed utlyses.

Den tävlande insänder *recept* med exakta mått och noggrann beskrivning på tillagningen, och tidningen tillsätter en nämnd av framstående mat-expert, som granskar recepten, uttager de mest prisvärda och ombesörjer tillagningen av de olika rätterna efter dessa.

De olika julrätterna komma sedan att offentligt utställas, och då nämndens avprovning skett äger prisbedömningen rum.

Iduns syfte med denna pristävlan är dels att framlocka gamla goda recept som kanske äro i fara att råka i glömska, dels att till de många hemmens bästa ge förslag på goda julrätter, och slutligen om så önskas, att skaffa avsättning för de pristagares alster som lämpa sig härför.

Recepten skola vara oss tillhanda under adress: Julrecept, Iduns redaktion, Mäster-Samuelsgatan 45, Stockholm, före den 5 December.

Vi utdela fem pris för de bästa recepten. Särskilt med tanke på den stundande julen ha vi gett prisen form av goda, nyutkomna böcker av några bland våra bästa författare. Efter eget val äger förste pristagaren att utvälja tre, andra pristagaren två, och de övriga tre pristagarna en av följande böcker: prins Wilhelms diktsamling "Selene", Marika Stjernstedts roman "Ulla Bella", Hildur Dixelius-Brettnerns roman "Sonsonen", Ejnar Smiths berättelsesamling "Fjordens Egna" och Ernst Didrings roman "Sigrid Persdotter Bjurcrona" och eventuellt ytterligare några.

Idun öppnar förmedlingsbyrå.

Den ständigt ökade omfattning som Iduns avdelning för frågor och svar tagit, har givit tidningens redaktion det bestämda intrycket, att läsekretsen med allt större förtroende vänder sig till sin tidning för att få hjälp i råd och dåd.

För att motsvara detta förtroende och på ett mera effektivt sätt än det är möjligt i frågospalterna, vara sina läsare till verklig praktisk nytta och hjälp, har redaktionen därför beslutat öppna en förmedlingsbyrå, som skall åtaga sig att för hemmen i landsorten ombesörja praktiska uppdrag av alla slag.

Byrån, för vars skötsel Idun med sig adjungerat framstående krafter på olika områden, utträtt kommissioner och lämnar på anmodan i brev alla de rimliga upplysningar som kunna begäras. Den står till tjänst vid uppköp av olika slag, t. ex. juluppköp i Stockholm för personer boende å andra orter, anskaffar mönster, in- och utländsk litteratur etc. Den ger förslag till olika slags toaletter, mödeller till brudklänningar, brudkläds-lar etc., och komponerar matsedlar till festligheter av olika slag.

Den viktigaste uppgiften anser byrån det dock vara att stå till tjänst med råd och upplysningar angående skolor, kurser, lämpliga inackorderingar, goda rum o. dyl. för studerande ungdom som på nyåret ämnar sig till Stockholm.

Närmare meddelanden om byrån, vilken Idun hoppas skall bli en central genom vilken landsortens husmödrar ombesörja sina Stockholmsangelägenheter, lämnas i nästföljande nummer av tidningen.

varar i ömt minne, tack vare Malin, trotjänarinnan, som är flickungens allt i alla. Fadern, ingenjör Winterros, tillhör de talangfulla bonvivanternas släkte, dessa som ha både gott huvud och gott hjärta, men ändå draga det kortaste strået i kampen för tillvaron. Han älskar sin lilla Ullabella på samma brådskande och tankspridda sätt som han utför alla sina övriga handlingar, och döden stäcker plötsligt hans levnadsbana, när han befinner sig på hemväg från Amerika med en uppfinning, som skulle tillförsäkra honom och Ullabella en tryggad framtid.

Det blir Malin och släktingarna som åtaga sig den föräldralösa flickan, vilken ryckes från herr-

BÖCKERNA

gärdshemmet med alla dess minnen av barnaårens glädjestunder och omplanteras i Stockholm bland nya människor och nya förhållanden. Förändringen känns bitter och skrämmande, men småningom ljusnar Ullabellas öde och slutar i det klaraste solsken.

Skildringen av hennes barndom på herrgården är förtjusande; författarinnan har fångat alla skiftningarna i en liten sökande och undrande barns själ och återgivit dem in extenso men dock omflutna av diktens luft. Av bokens övriga figurer äro särskilt Malin och fadern teknade med stark levande drag. Klar verklighetsbelysning faller också över familjen Corin i det grå stockholmskuset — en storstadfamilj, som mitt i sin flacka borgerlighet utvecklar en rörande människokärlek gentemot den vinddrivna Ullabella.

Romanen ger för övrigt genom hela sin läggning uttryck åt kärleken och tacksamheten som drivande faktorer i livet. Det är en känslotark och renhjärtad bok, poetisk, livsmättad, vederkvikande — en av de vackraste familjeskildringar som på länge skrivits i Sverige. — Den har utkommit på Bonniers förlag.

Knappt har prins Wilhelm hunnit få sin diktsamling Selene utsänd i bokhandeln förrän han är färdig med en längre reseskildring, "Bland dvärgar och gorillor", det litterära resultatet av hans färd med Svenska zoologiska expeditionen till Centralafrika 1921. I ett förord ursäktar sig författaren inför läsaren över att han återkommer så snart med en ny resebok. Ursäkten kan knappt vara allvarligt menad, ty den furstlige författaren vet mycket väl att han har en stor och villigt anammande läsekrets — inte endast när det gäller hans lyrik. Vad nu Bland dvärgar och gorillor beträffar är det en omväxlande och hurtigt skriven bok, trots att expeditionens upplevelser ej förefalla så särskilt märkvärdiga. Man har hunnit bli blaserad även på reseskildringar från fjärran kontinenter, så att ej ens lejon- och gorillajakter längre gälla som sällsporda sensationer.

Prins Wilhelms berättarkonst kommer honom väl till pass både i fråga om att ge tropiska naturbilder och att framställa jaktscener. Hans berättelse om den nattliga lejonjakten är till och med dramatisk färgad. Gång efter annan ger han luft åt sin hänförelse för det tropiska vildmarkslivet, medan han samtidigt mindre artigt uttalar sitt förakt för tillvarons mera civiliserade former, sådana han har

(Forts. sid. 1134).

SPALTEN OM

AV DEN TYSKE NOVELLISTEN PAUL Ernst har från det Norstedtska förlaget utgivit en samling "Valda noveller", som väsentligt bryta sig mot den nutida berättarkonstens anda och teknik. Och likafullt är författaren modern genom den stränga koncentration varmed han behandlar sina motiv. Hans konst är ordknappheten driven till sin spets, förenad med en hårdnackad stilens kärighet, som aldrig släpper igenom ett skimrande adjektiv i rent estetiskt syfte eller lockas till lyriska inslag inför ett natursceneri eller ett par strålande kvinnoögon.

Och denna strama form sluter sig kring ett idé-innehåll, där pliktbegreppet och den moraliska känslans suveränitet utgöra diktens kärna.

De till ett tjugufemtal uppgående novellerna präglas av en livfull fabuleringskonst, som ibland tangerar folksagan eller den historiska legenden. Ett utmärkt prov på Ernsts slutna legendäraiska berättarkonst är krigsnovellen "Guds finger" med dess stämning av enkel djup religiositet, som låter den fattiga bybefolkningen mitt under soldateskens härjningar av deras hem känna sig stå under den Högstes beskydd. I "Mor och son" hävdas sedelagens omutliga krav och i novellen "Anakreon" har samvetsstriden i en gammal bokälskares hjärta ställts i en fint poetisk belysning. Gemensamt för hela samlingen är det etiska allvaret som går till doms med människorna, och det sker utan någon i ögonen springande tendens, som skrämmer eller kyler. Det är händelsernas egen logik, som gör räfsen eller utdelar belöningen. — Det konstnärliga och det moraliska har ofta svårt att balansera jämnt i litteraturen. Paul Ernsts noveller äro med all sin strävhet i byggnaden äkta konstverk på etisk grund, och originalets egenart synes väl bevarad i Erik Norlings utmärkta översättning.

Moderna Svenska romaner, lämpade för högläsning i familjekretsen, alltså med ett innehåll, som fångslar både äldre och yngre, äro rätt sparsamt företrädda i litteraturen. Det beror kanske på att författaren måste inrikta sitt skapande på två fronter, äga känsla såväl för det unga sinnets krav på frisk och naiv skildringskonst som för de äldres anspråk på fördjupning och allvar. En ingalunda lätt uppgift, som emellertid lockat fru Marika Stjernstedt och resulterat i en längre berättelse "Ullabella". Skildringens huvudperson är en herrgårdstös, vars mor dött så tidigt att Ullabella knappt erinrar sig henne, men som hon likafullt be-

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRÄMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

IDUNS FÖLJETONG TROTS ALLT

ROMAN AV JOHN GALSWORTHY. AUKTORISERAD ÖVERSÄTTNING AV ELLEN RYDELIUS.

(Forts.)

— VAR SNÄLL OCH STÄNG SÅ-
longsfönstret, Ellen, och säg Betty, att jag
är rädd jag förkylde mig litet på resan.
Jag går och lägger mig. Fråga om hon
kan reda sig med lillan. — Och hon såg
rätt in i flickans ansikte. Det hade ett ut-
tryck av bekymmer, till och med medli-
dande, men icke det förlägna utseende, som
måste ha funnits där, om hon vetat något.

— Ja, frun, jag skall gå efter sängvär-
maren. Vill frun ha ett hett bad och en
kopp hett te strax?

Gyp nickade. Vad som helst — vad
som helst! Och då flickan var gången,
tänkte hon mekaniskt: »En kopp hett te!
Så besynnerligt! Vad skulle det vara om
inte hett?»

Flickan kom tillbaka med teet, hon var
en tillgiven varelse, full av denna beundran-
de kärlek, tjänare och hundar alltid hyste
för Gyp, och som även var blandad med
den instinktiva partiskhet, som på ett eller
annat sätt uppstår hos personer, som leva
i familjer, där atmosfären saknar enighet.
Enligt hennes mening var matmodern all-
deles för god för honom — en utlänning —
och med sådana vanor! Inga manér hade
han håller! Och det skulle inte sluta bra!
Inte, om man fick tro henne!

— Och så har jag vridit på vattnet, frun.
Skall frun ha litet senap i?

Ater nickade Gyp. Och flickan, som gick
ned efter senapen, berättade för kokerskan
att »frun hade det där över sig som gjorde
en riktigt ledsen till mods». Kokerskan,
som fingrade på sitt handklaver som hon
hade en passion för, svarade:

— Hon döljer sina känslor precis som
de göra allihop. Gud vare lov, att hon
i alla fall inte talar så långsläpigt som den
där gamla fastern — jag får alltid en så-
dan lust att säga: »Knoga på, kära gum-
ma, du är inte hälften så fin som du tror!»

Och när tjänstflickan Ellen tagit sena-
pen och gått, drog hon ut sitt handklaver
till dess fulla längd, och med försiktig
mjukhet började hon öva sig på »Hem,
ljuva hem».

Till Gyp, som låg i sitt varma bad, stego
dessa dämpade ljud, icke precis som en
melodi, snarare som ett aväglset surr av
stora flugor. Badets hetta, den starka sena-
paplukten och detta sövande surr mildrade
och insövdde långsamt känslans våldsamt.
Hon såg med en drömmande känsla på sin
kropp, som såg silvervit ut i det gulaktiga
vattnet. En dag skulle också hon älska!
Det var en besynnerlig känsla, hon aldrig
förr erfarit! Det var verkligen besynnerligt,
att den skulle komma i ett sådant ögonblick
och bryta igenom den gamla instinktiva
rysningen. Ja, en dag skulle kärleken kom-
ma till henne. Framför hennes hjärta svä-
vade den dyrkande blicken i Daphne
Wings ansikte, rysningen, som löpt genom
hennes arm, och medlidande smög sig in
i hennes hjärta — ett halvt bittert, halvt be-
undrande medlidande. Varför skulle hon

gräma sig, hon som icke älskade! Lju-
den, som liknade surret av flugor, blevo
kraftigare, mer vibrerande. Det var kokers-
skan, som i sin passion svälde ut på tonen
vid orden:

»Är det aldrig så torftigt,
Där finns intet som vårt hem!»

XIII.

På natten sov Gyp fridfullt som om ingen-
ting hade hänt, som om ingen framtid alls
hade väntat henne. Hon vaknade upp till
sitt elände. Hennes stolthet skulle hindra
hennes från att visa världen vad hon hade
upptäckt, den skulle tvinga henne att be-
vara ett orörligt ansikte och leva ett orubb-
bat liv. Men kampen mellan modersinstink-
ten och upprorslusten fortfor alltjämt inom
hennes. Hon var verkligen rädd för att se
sitt barn, och hon skickade bud till Betty,
att hon trodde det var bäst, att hon höll
sig alldeles lugn till eftermiddagen.

Hon steg upp vid tolvtiden och smög
sig ned. Hon hade icke insett, hur häf-

Anna Bugge-Wicksell 60 år.

60 ÅR FYLLDE DEN 17 NOV. PROFESSOR-
skan Anna Bugge-Wicksell.

Fru Wicksell har gjort sig känd som ett av de
skarpaste, klaraste huvudena inom vår svenska
kvinnoörelse. Denna skarpa i intelligensen under-
stöddes av en ovanlig viljekraft. Det var beteck-
nande, att fru Wicksell vid en ålder, då andra
kvinno brukar slå sig till ro vid den husliga här-
den, avlade sin jur. kand. examen.

Fru Wicksell intager som bekant också en le-
dande ställning inom fredsörelsen. De senaste
åren har hon nedlagt sitt mesta arbete inom Na-
tionernas förbunds delegerade, där hon är supplé-
ant. När hon röntes den för en kvinna ovanliga
utmärkelsen att utses till svensk representant i den
nämnda församlingen, var det ett val, som hälsa-
des med allmän tillfredsställelse.

Ett julklopsnummer

blir Iduns nästa. Numret blir rikt illu-
strerat och kommer att innehålla en
mängd artiklar, både lärarika och ro-
liga, av största aktualitet.

tig hennes kamp om hans barn var, förr-
än hon gick förbi dörren till rummet, där
barnet låg. Om hon icke blivit ordinerad
att avstå från amningen, skulle denna kamp
aldrig ha uppstått. Hennes hjärta värkte,
men en demon jagde henne vidare och
förbi dörren. Därnere traskade hon om-
kring, dammade porslinet, satte i ordning
böcker, som jungfrun efter storstädningen
ordnat nästan alltför omsorgsfullt, så att
de första volymerna av Dickens och Thac-
keray följde efter varandra på översta hyllan,
och volymerna numro två stodo bred-
vid varandra på nedre hyllan. Och hela
tiden tänkte hon bedrövad: »Varför gör
jag detta? Vad bryr jag mig om hur det
ser ut? Det är icke mitt hem. Det kan
aldrig bli mitt hem!»

Till lunch drack hon litet buljong och
uppehöll illusionen, att hon var illamående.
Sedan satte hon sig vid skrivbordet. Nå-
got beslut måste fattas! Där satt hon med
pannan lutad i handen, och ingenting kom
— icke ett ord — icke ens sättet, hur hon
skulle tillskriva honom, bara datum, det
var allt. Hon rusade upp vid en ringning.
Hon kunde icke träffa någon. Men flic-
kan lämnade bara ett brev från faster Rosa-
mund, och hundarna, som ursinnigt kasta-
de sig över sin matmor och ögonblickligen
började kampen för att ta henne i besitt-
ning. Hon föll på knä för att skilja dem
åt och föreskriva frid och god vilja, och
deras små lystna tungor slickade ursinnigt
hennes kinder. Under den ivriga berö-
ringen av dessa våta tungor lossnade bandet
om hennes hjärna och hjärta, hon över-
väldigades av längtan efter sitt barn. Det
var nästan en hel dag sedan hon sett lillan
— var det möjligt? Nästan en dag utan att
hon sett dessa högtidliga ögon och de
krökta tårna och fingrarna? Och åtföljd
av hundarna gick hon uppför trappan.

Huset kunde inte ses från musikrum-
met, och, sporrade av tanken att till dess
Fiorsen visste, att hon var hemkommen,
kunde dessa båda ligga där i varandras
armar vilket ögonblick som helst dag eller
natt, skrev Gyp samma kväll:

»Käre Gustav — Vi äro tillbaka. — Gyp.

Vad i all världen kunde hon eljes skri-
va? Han skulle inte få det, förrän han
vaknade omkring elva. Med en instinkt
att taga vara på den frist hon kunde få
och utan att veta mer än förut, hur hon
skulle taga hans återkomst, gick hon ut
på förmiddagen och strövade omkring hela
dagen i butiker och försökte att låta bli
att tänka. När hon kom tillbaka vid te-
dags, gick hon direkt upp till barnet, och
där fick hon veta av Betty, att han hade
kommit och gått ut med sin violin i musik-
rummet.

Lutad över barnet behövde Gyp all sin
själbehärskning, men hennes självbehärs-
kning började bli stor. Snart skulle den
unga flickan komma svävande nedför den
smala, mörka gången, kanske knackade just
i detta ögonblick hennes fingrar på dörren,

Gubben's Kalasbullar rekommenderas!
Ostronanjovis Caviar

A.-B. HUGO HALLGREN'S KONSERVFABRIKER, Göteborg

MÖBLER Vackra modeller.
Bästa utförande.

CARLSSON & REICKE, Möbleringsaffär
Etabl. 1891 Sibillegatan 19 - Stockholm. Etabl. 1891

och han öppnade den för att viska: »Nej, hon är tillbaka». Ah, då skulle den andra rygga tillbaka! Den snabba viskningen — någon annan mötesplats! Läppar mot läppar, och det där uttrycket i flickans ansikte, tills hon skyndade tillbaka från den stängda dörren, ut i mörkret, besviken! Och han skulle ligga på den silver- och guldbroderade divanen och bita i sin mustasch, medan de kattlika ögonen stirrade på brasan! Och sedan skulle det kanske komma från hans violin ett av dessa häftiga utbrott av toner med tårar och storm uti, som fordom så förhäxat henne! Hon sade:

— Öppna fönstret bara litet, kära Betty — det är så varmt.

Där hördes tonerna stiga och falla! Musik! Varför grep musiken en så djupt, till och med när den liksom nu var skymfens röst! Och plötsligt tänkte hon: »Han väntar att jag skall gå ut dit igen och spela för honom. Men det skall jag aldrig göra!»

Hon lade ned barnet, gick in i sovrummet och satte hastigt på sig en teklänning för kvällen, redo att gå ned. En liten porlinsherdinna på kaminfrisen tilldrog sig hennes uppmärksamhet, och hon tog den i sin hand. Hon hade köpt den för tre eller flera år sedan, då hon först kom till London, i början av den glada flicktiden, då hela livet var som en lång kotiljong, och hon dess anförare. Statyettens svala behag kom den att verka som en symbol av en annan värld, en värld utan djup eller skuggor, en värld, som icke hade några känslor — en lycklig värld!

Hon behövde icke vänta länge, förrän han knackade på salongsfönstret. Hon steg upp från tebordet för att släppa in honom. Varför se ansikten, som titta in från mörkret genom en glasruta alltid hungriga ut — som om de sökte och tiggde om något, ni har, men som de sakna? Och medan hon tog bort kedjan, tänkte hon: »Vad skall jag säga? Jag känner ingenting!» Värmen i hans blick, hans röst och hans händer föreföll henne så falska; att det nästan var komiskt, ännu mera komiskt falsk tycktes hans besvikna min, då hon sade:

— Var snäll och akta mig, jag är ännu litet ömtålig! — Sedan satte hon sig igen och frågade: — Vill du ha litet te?

— Te! Jag har fått igen dig, och du frågar mig, om jag vill ha te? Gyp! Vet du vad jag känt hela denna tid? Nej, det vet du inte. Du vet ingenting om mig, säg?

Ett leende av intensiv ironi krökte hennes läppar utan att hon visste det. Hon sade:

— Har du haft trevligt hos greve Rosek? — Och utan hennes vilja, mot hennes vilja undsluppo henne

Fröken Thecla Ahlander i sin klädloge vid sitt 50-årsjubileum på Dramatiska teatern (Hovfotogr. Grape). Frk. A. erhöll vid jubileet en sällsynt utmärkelse av konungen: en särskilt präglad medalj i guld av 8:de storleken, att bäras i Serafimerordens band. Se i övrigt rec. sid. 1136.

orden: — Jag var rädd att du saknat musikrummet?

Hans blick blev flackande, han började gå av och an.

— Saknat! Jag har saknat allting. Jag har varit mycket olycklig. Gyp. Du har ingen aning om hur olycklig jag varit. Ja, olycklig, olycklig! — För varje gång han upprepade ordet, blev hans röst munt rare. Och medan han böjde knä framför henne, sträckte han ut sina långa armar kring henne, tills de möttes bakom hennes midja: — Å, min Gyp! Jag skall bli en annan människa nu.

Och Gyp fortfor att le. Det tycktes icke finnas något mell'anting, mellan detta och att slå dessa falska känsloutbrott i hjärtat. I samma ögonblick som hans händer släppte sitt tag, steg hon upp och sade:

— Du vet, att det finns ett barn i huset! Han skrattade.

— Å, barnet! Det hade jag glömt. Låt oss gå upp och se på det.

Gyp svarade.

— Gå du.

Hon kunde icke låta bli att känna, hur han tänkte: Kanske blir hon snäll mot mig sedan!

Han vände sig plötsligt och gick.

Hon stod med slutna ögon, hon såg divanen i musikrummet och flickans arm, som skälvde. Sedan gick hon till pianot och började med all kraft att spela en Chopin-polonäs.

På kvällen åto de middag ute och gingo på Hoffmans äventyr. Genom sådana knep var det möjligt att något längre uppskjuta vad hon ämnade göra. Under åkturen hem i den mörka droskan drog hon sig bort i sitt hörn och låtsades, att hans arm skulle skada hennes klänning. Hennes angripna nerver voro redan överretade. Två gånger var hon nära att skrika: »Jag är icke Daphne Wing.» Men varje gång kväde stoltheten orden i hennes strupe. Och ändå måste de komma. Vad skulle hon annars finna för skäl att hålla honom borta från sitt rum?

Men när hon i spegeln såg, att han stod bakom henne, — han hade smugit in i sovrummet som en katt — greps hon av ursinne. Hon kunde se, hur blodet rusade upp i hennes vita ansikte, och hon vände sig om och sade:

— Nej, Gustav, gå ut i musikrummet, om du vill ha sällskap.

Han ryggade tillbaka mot sängens fotända och stirrade vilt på henne, och Gyp, som vände ryggen åt spegeln, fortfor lugnt att ta nålarna ur håret. Under en hel minut kunde hon se honom luta sig där, han rörde huvud och händer som i smärta. Sedan gick han sin väg till hennes förvåning. Och en dunkel känsla av samvetskväl blandade sig hos henne med en känsla av befrielse. Hon låg vaken länge och såg, hur brassketet lyste upp och slocknade i taket, under det att melodier ur Hoffmans äventyr irrade hit och dit i hennes upphetsade hjärna. När hon slutligen somnade, drömde hon, att hon matade duvor ur handen, och

en av dem var Daphne Wing. Hon vaknade med ett ryck. Brasan brann ännu, och vid dess sken såg hon honom ligga hopkrupen vid sängens fotända, just som han legat på deras bröllopskväll, med samma hungliga längtan i sitt ansikte och ena armen utsträckt. Innan hon kunde tala, började han:

— Åh Gyp, du förstår icke! Allt detta betyder ingenting — det är bara dig jag vill ha — alltid.

(Forts.)

Tre författare. I mitten fru Elsa Beskow, t. v. sonen Stig, t. h. sonen Gunnar.

FRU ELSA BESKOW ÄR JU ÄLSKAD AV hela det unga sagoläsande Sverige, och det är med glädje man till julen motser en bilderbok och en sagbok av henne. Med en ny bok kommer också hennes make, d:r Natanael Beskow.

Idun har emellertid uppsnappat — och det är fåfängt fru Beskow av blygsamhet söker dölja detta faktum när hon uppringes i telefon — att namnet

Beskow kommer att synas på ytterligare två böcker till julen. Äldste sonen Stig, ingenjör och ivrig seglare, utger en äventyrsbok på Fritzes scoutbibliotek. Den andre sonen, Gunnar, som är studerande vid Stockholms högskola, debuterar med en i dagarna på Wahlström & Widstrands förlag utkommande diktsamling. Den fjärde sonen, Bo, slutligen får man i år möta som sagoillustratör.

PÄLSVÄRK BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAT
HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB GÖTEBORG

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

UR STOCKHOLMS SÄLLSKAPSLIV: SALONGEN

VÅR TID ÄR INTE DE litterära salongernas och klubbarnas tid på samma sätt som 70-, 80- och 90-talen. Vi äro bortskämda med föreläsningar, och vi uppskatta inte på samma sätt som gångna decenniernas goda människor uppläsning av poesi. Felet är nog inte det, att vi ha för få talanger, utan för många. Man blir blaserad på talang. Men en del sammanslutningar — förutom de stora, allmänt kända, Sällskapet Idun, som ju för resten i dagarna fyller 60 år, Konstnäreringen m. fl. — finns här i alla fall allttjämt i Stockholm, där man odlar och uppmuntrar talanger och för resten söker ha trevligt i deras — d. v. s. varandras — sällskap. En av dessa sammanslutningar heter Salongen. Den bildades för över ett år sedan och den lever ännu, vilket tyder på att den kommer att leva länge. Medlemmarna samlas i den ärevärdiga konstprofessorsbostaden, Sergelgatan 1, som f. n. disponeras av fröken Fagerlin.

Ett hundratal personer höra f. n. till kretsen. Man förvånades åtminstone till en början över att i denna sammanslutning — *fastän* den är sällskaplig och estetisk — se lika många unga herrar som damer. Nu förefaller det en nästan, som om damerna vore mera trofasta än herrarna, varmed vi vi ej vilja säga något oartigt om vare sig herrarna eller damerna.

Vi beklaga oss ju mycket ofta, och med skäl, över att det sällskapliga livet i Sverige alltid måste förbindas med mycket mat och dryck och uppbåd av allehanda dyrbar ståt. Och vi bli glada, när man här och var börjar på ett mera franskt manér hålla salong med mycket prat och litet te (och från vilka tillställningar man får gå hem hungrig, sä-

En afton i "Salongen".

ger läsaren med en suck, som han dock håller hemlig, eftersom det är något "franskt" och fint det är fråga om). Näväl, Salongen är en sådan salong. Och den är trevlig.

Vilka namn möter man då i en sådan nutida "salong"? En av initiativtagarna och den drivande kraften är bankkamrer Stenhagen, själv en lycklig men hittills icke utställande målare — för övrigt också släktforskare, — varför han utan tvivel — ty verkliga släktforskare bli sådana — skulle, om man frågade honom om klubbmedlemmarnas namn, kunna säga icke blott dem utan också berätta åtskilligt om vederbörandes anor. Vidare greve Bengt Oxenstierna och hans grevinna, som dock f. n. ligger i Berlin för att utbilda sig till skulpttris. Den vittberesta fru Ida Trotzig hör också till stamgästerna. Vidare herrarna Ångström, flygaren Tord

och meteorologen, docenten Anders Ångström, den förre med sin unga fru, skön och målarinna, vid sin sida. Namn, representerande familjen professor Claesson, konstnärfamiljerna Milles och Fjæstad möter man också. Vidare greve och grevinnan Göran Kalling, d:r och fru Nils Silverskiöld, docenten och fru Liljeström, dir. och fru C. G. Nyström, d:r Sixten Strömbom, d:r och fru Agne Beijer, docenten Ragnar Josepson, d:r W. Seymer m. fl.

Listan över föredragshållare, utställare och medverkande musikmänniskor är också mycket ståtlig. Den utgör samtidigt en lista på en lång rad representativa medlemmar. Vi nämna: bland föredragshållare fil. d:r Ragnar Hoppe vid Nationalmuseum, tonsättaren Ture Rangström, som även föredragit egna sånger och kompositioner, regissör Ragnar Hylltén-Cavallius, d:r Goodwin m. fl.

Bland medverkande musikmänniskor märkas förutom Ture Rangström, den kände sångaren Harald Falkman, fru Maria Falkman-Weiss, de välkända pianisterna Algot Haquinius, Sven Brandel, Astrid Berwald, Nathalie Radisse, fru Alice Tegnér, frökarna Hildegard Fagerlin och Märta Tham jämte en hel del andra förmågor, såväl äldre som yngre.

Bland utställare märkas: d:r Goodwin, fru Trotzig, fröken Elvi Tondén, fru Astrid Zetterwall-Ångström, hr J. Werkmester, fru Anna Petrus m. fl.

Men låt oss icke nu dröja endast vid det som varit. Salongen representerar en liten trevlig punkt i stockholmskt sällskapsliv. Det finns fler på andra håll, och vi återkomma.

T.

Filmen kom att förmedla den svenska allmänhetens första bekantskap med årets Nobelpristagare i litteratur, spanjoren Benavente. Några dagar efter meddelandet om prisutdelningen ägde, på några av Svensk Filmindustri biografteatrar, premiär rum på "Spanskt blod", som bygger på ett av Benaventes skådespel. Här ett par bilder ur filmen, med Norma Talmadge i den kvinnliga huvudrollen.

Ett utmärkt stärkande medel, tillverkat med stöd av nyare vetenskapliga erfarenheter, är järnmedicinen Idozan. Före när hög järnhalt med en utmärkt sammansättning, varigenom snabbt och överraskande resultat erhålles, på samma gång som Idozan blir billigast att använda. Mycket välsmakande och oskadligt för tänderna. Rådfråga läkare. Fås på alla apotek.

IDOZAN

Skadar ej tänderna.

AXEL EBBE OCH HANS SENASTE

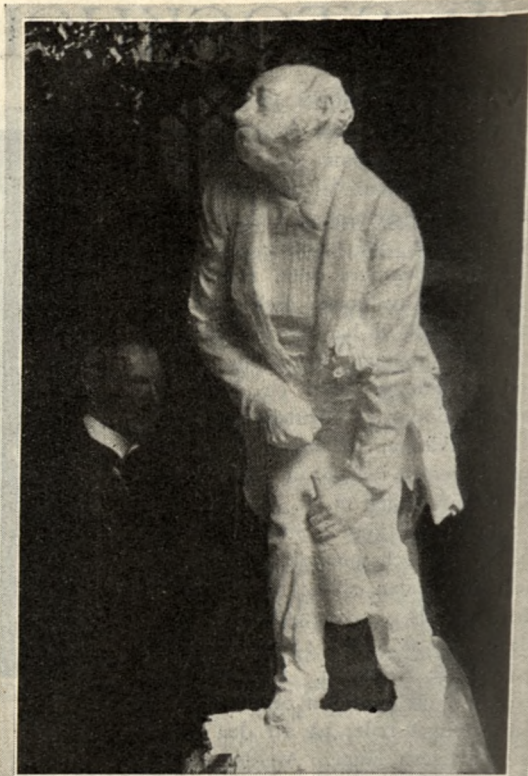
Detalj av På tröskeln till okänd sal (gravmonument).

NÄR AXEL EBBE HADE skrivit en del av de »Rijm och Rodevelske» på Hököpingskt bygdemål, vilka senare blevo till en färdig bok — hans första — läste han, sägs det, upp en del för en stor och mäktig förläggare i Stockholm, som förstär och talar åtskilliga europeiska språk, men inte det som brukas i Hököpinge, åtminstone av Axel Ebbe i hans dikter. Förläggaren förstod inte ett ord. Då tog Axel Ebbe i vredesmod sina dikter med sig hem igen och lät trycka dem i Skåne med egna teckningar till. Där nere väckte de stor beundran och förtjusning. Nu har han låtit trycka ännu en

mäktig bok, »Heterogenesis», med dikter på högsvenska och på bygdemål, mest det senaste, med reproduktioner av skulpturer, målningar, etsningar och teckningar. Han har blivit ännu mer exklusiv än sist — boken är tryckt i endast trehundra numrerade exemplar, och tack vare denna exklusivitet kan Axel Ebbe nå vad väl många författare i hemlighet åtrå: att bli lästa endast av dem de själva bry sig om.

Ni tror, att skånskan med de många diftongerna icke är vacker? Läs Axel Ebbes dikter — om ni alltså får tillfälle till det. Diftongerna ge uttryck för en alldeles sär egen vekhet och stundom för ett slags fasans patos. Och rytmen smyger sig med mjuka välljud kring denna dikts innehåll.

Axel Ebbes bygdemålsdiktning har ett stort register. Där är frodig, överdådig humor, och där är patos. Den skånske bon-

Källarmästaren själv (Springvatten). I bakgrunden Axel Ebbe.

Ateljéinteriör med skulpturen Irrbloss.

den, som vandrar med blicken sänkt i myllan, skildrar han med en trygg, stilla humor, som hör samman med skånskt väsen och skånskt språk. Men Axel Ebbe dyrkar också slätstens tungsinta, dova mystik. Där finns trots allt gammal hednabygd också i Skåne. Liksom i Axel Ebbes skulptur och målning en den mest gracila, luftiga skönhet trives vid sidan av en robust humor som ibland går över i det makabra, så i hans dikt: Ljuva vita nymfer av icke hellensk, men skånsk luft och mylla, smyga fram mellan ludna och skrattande fauner av Hökö-

(Forts. sid. 1135).

GRÜNEWALDS PÅ

ISAAC GRÜNEWALD ÄR I STOCKHOLM igen. Man har sett honom på vernissage och på Operakällaren. Man har spårat hans temperament i ett intervjuuttalande om bemålade hus på Skeppsholmen. Och som det här i Sverige är en sed, att man skall uppsöka bemärkta personer, som komma hem från utlandet med tanke på att de enligt gammalt svenskt bruk skola säga något berömande om utlandet och nedsättande om Sverige, så ha vi ringt upp hr Grünewald.

Med sina första ord bekräftar herr G. att det är en svensk sed att draga ner allt svenskt. — Det är väl något enastående, säger han, att, såsom det sker här i Sverige, pressen söker på alla sätt komma åt till och med de statsunderstödda scenernas ledning och göra deras teatrar prestationer misstänkta inför allmänheten. Det är ju ett faktum, att vår operas konstnärliga nivå ligger högre än så gott som alla utländska operascener. Om en utländsk nationalteater ger ett verk, som har dålig

Isaac Grünewald med son. Efter ett nytaget porträtt av hovfotografen Grape.

STOCKHOLMSVISIT

upsättning och gör fiasko, så utbasunerar vederbörande press likväl över Europa, att "ett nytt glänsande verk har införlivats med vår odödliga repertoar i och med en storartad succès" — och även här hemma i Sverige falla vi så i beundran inför den storartade utländska teatern. Men när det nu telegraferas ut till utlandet, att Carmen givits här, men blivit fiasko, så skrattar man åt oss i utlandet: "ja, i Sverige lyckas förstas ingenting", och själva böja vi vårt huvud i skam.

Intervjuaren gör en blygsam invändning, att vi i alla fall alltså äro åtminstone sanningsenligare i Sverige, och herr Grünewald fortsätter apropå den påstådda sanningsenligheten:

Man försökte också att ställa mina Simsondekorationer i dåligt ljus, och vill nu påstå, att operans "dekadans" började med dem. Av utlandets sakkunskap har jag däremot hört de vackraste om dömen. Som den enda svenska representanten del-

(Forts. sid. 1136).

Möbler * Möbeltyger * Mattor
Gardiner * Bomullstyger allt handgjort, varaktigt och vackert.
Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

NORDLÖFS

H. K. H. KRONPRINSENS HOVLEVERANTÖR

Handsydda Skodon
Egentillverkning
Kungsgatan 20
GÖTEBORG

Idun ANORDNAR UNGDOMSFÖRESTÄLLNING

PÅ KUNGLIGA OPERAN

I VETSKAP OM ATT HUVUDSTADENS ungdom är i alltför stor saknad av verkligt förädlade nöjen har Idun tagit ett initiativ som tidningen hoppas skall mötas med allmänt gillande: anordnande av ungdomsföreställningar på K. Operan.

Det stockholmska nöjeslivet är icke mycket tillrättat för det uppväxande släktet. Därmed framställes ej någon anklagelse, det ligger tvärtom i sakens natur att vår nöjesvärlds ledande personligheter icke kunna anordna förströelserna för de ej fullvuxna samhällsmedlemmarna. Därmed följer emellertid den faran att de unga antingen se sig för mycket avstängda från andlig vederkvickelse eller också få en sådan av olämplig art. Som motvikt till de sämre slags nöjena har Idun som sagt arrangerat operaföreställningar, varav den första hålles

måndagen den 4 december kl. 6 e. m.

Att dylika föreställningar motsvara ett länge hyst önskemål framgår tydligt nog av den anslutning till tanken som givits av Stock-

holmska skolmän. Idun tillåter sig anföra några utdrag av brev ställda till redaktionen:

Förslaget är mycket gott. Jag skall därför gärna bidra till att förverkliga det.

J. Kjederqvist

Rektor

Norra Latinläroverket.

Förslaget är synnerligen gott.

C. Svedelius

Rektor

Norra Realläroverket.

Jag har med stor glädje och tillfredsställelse tagit del av Edert förslag. De av Eder ifrågasatta föreställningarna böra helt säkert kunna bliva av uppfostrande betydelse för ungdomen.

Rudolf Fähræus

Högre Lärarinneseminarium.

Förslaget om operaföreställningar för ungdomen är gott.

A. Grade

Rektor

Katarina Realskola.

Får uttrycka min livliga sympati för uppslaget.

J. S. Hedström

Rektor

Östermalms Realläroverk.

Ansluter mig med nöje till Eder tanke om billiga operaföreställningar för skolungdomen. Mången mindre bemedlad studerande har före studentexamen aldrig sett en opera, och det måste alltså anses som nationell uppgift för en privilegierad operainstitution att söka afhjälpa denna brist i den studerande ungdomens allmänbildning.

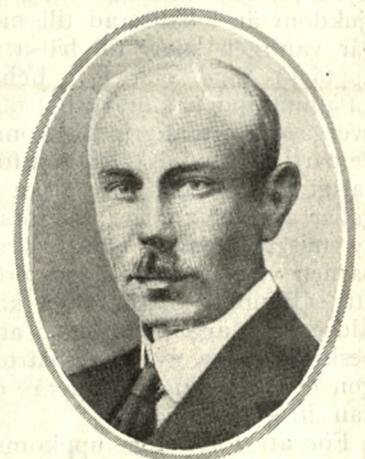
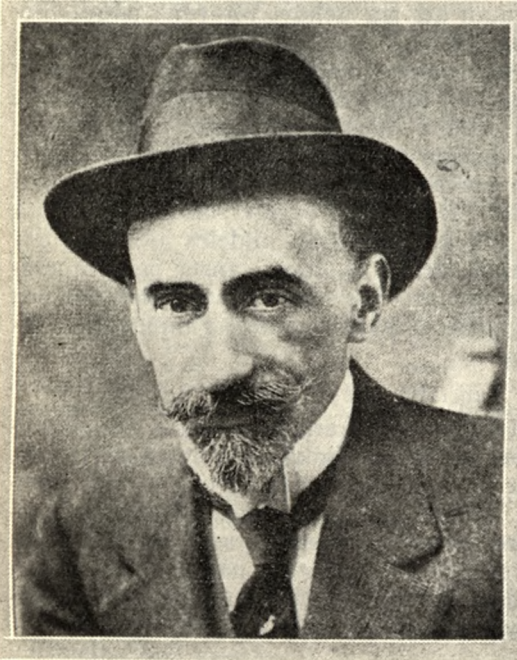
H. F. Frölen

Rektor

Kungsholms Realskola.

Till detta senare uttalande må tillfogas att operans chef, häradshövding Riben, med vidlyst blick för uppgiftens verkligt stora betydelse genast gav förslaget om ungdomsföreställningar sin livliga anslutning och medgav en betydlig prisnedsättning å platserna i salongen. Detaljerna härom samt uppgift å repertoar, sättet för försäljning m. m. kommer att tillkännages i nästa nummer.

NOBELPRISTAGARNE

Från vänster: Jacinto Benavente (litteraturpriset), Niels Bohr (1922 års fysikpris), Frederick Soddy (1921 års kemipris) och Francis W. Aston (1922 års kemipris). Nederst till vänster Albert Einstein (1921 års fysikpris).

DET RYKTBARASTE NAMNET BLAND ÅRETS NOBELPRISTAGARE är, ovanligt nog, icke det litterära. Om spanjoren Benavente få vi t. v. nöja oss med att veta jämnt och nått så mycket som redaktör K. A. Hagberg, Nobelinstitutets expert på spansk litteratur, velat meddela oss — till på köpet i samband med en filmföreläsning.

Stjärnan bland årets Nobelnamn är Albert Einstein. Av hans bana genom strid, umbäranden och armod fram till världsberömmheten meddelade Idun för en månad sedan en intressant skildring. Nu, när Nobelprisets officiella erkännande nått honom, passa vi på att återge också ett fotografi av "kvinnan bakom mannen", fru Else Einstein. Fru Einstein, som är sin mans kusin, är honom till ena hjälp. Hon är rikt begåvad. Enligt vad hennes man själv bekänner, är hon hans hjälpredda och konversationslexikon. Och — det inte minst viktiga — hon håller ordning i hans dagliga liv. Einstein är visserligen mycket enkel och måttlig i mat och dryck och levnadsvanor, men som alla andligt hårt arbetande män måste hans dag indelas med strängare noggrannhet.

Fru Else Einstein.

Ett värdefullt bruk

är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupp-rätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och sömnlöshet, alstra energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å alla apotek och i kemikalieaffärer i askar à kr. 2.25 och 4.25.

E N K U R S I B A R N A V Å R D

FÖR IDUN AV DR ARTHUR FÜRSTENBERG

(Forts.)

DET GÄLLER ATT FÖRHINDRA infektion med mask, vilket bäst sker på det sättet, att den sjuke såväl som omgivningen håller sina naglar korta och dessa och fingrarne rena och ej förtär det minsta utan att dessförinnan hava rengjort sina fingrar. Den sjuke bör under natten ligga klädd i sådana underkläder, att han ej äger förmåga att riva sig i stolsgången för att motverka klådan och därvid få sina fingrar nedsmutsade och infekterade med maskägg. För att fördriva själva maskarne äga vi en hel del medikamenter, som dock alla hava en mycket osäker verkan. I allmänhet försvinna maskarne dock, när patienten blir äldre, men det oaktat kan det förekomma att även fullvuxna människor under långa tider lida av springmask. De övriga hos oss vanliga maskarne behandlas med särskilda laxermedel, som det blir läkarens sak att bestämma till art och styrka.

Infektioner i näsa och svalg.

Vad sjukdomarne i luftvägarne beträffar, så kunna de, som bekant, vara mycket allvarliga även i barnåldern. Jag tänker då först på öronsjukdomarne, som alltid uppkomma som en följd av infektioner i näsa och nässvalgrum. Redan små späda barn kunna lida av örsprång såsom en följd av snuva och få därvid lätt hög feber, visa stor oro och markera ömhet vid tryck på örat och dess omgivning. Denna sjukdom är lokaliserad till mellanörat och går vanligen snart till hälsa, om den blir upptäckt i tid och rätt behandlad, men inflammationen kan även trots behandling övergå till att angripa bakom örat liggande parti av huvudskålen och föranleda långvarigt lidande och kirurgiska ingrepp. Det gäller således att lära sig förstå de uttryck av missbelåtenhet och smärta, de späda barnen visa när de lida av öronsmärtor, så att sakkunnig hjälp i tid kan anskaffas. Äldre barn äga ju förmåga att själva noga beskriva arten av sina smärtor, varför någon överraskning från deras öron ej gärna kan ifrågakomma.

För att förebygga uppkomsten av öronlidanden bör varje snuva hos barnen be-

handlas med omsorg, d. v. s. med värme, så att den snart försvinner. En snuva kan emellertid utom öronsjukdom även vara roten och upphovet till hostsjukdomar, såsom katarrer i strupe och luftrör av alla storlekar. När ett barn börjar hosta, är det skäl att genast taga itu därmed, giv barnet varmt att dricka, lägg bomull eller verkligt omslag om barnets bröstorg och man skall se, att den s. k. förkylningen i hast försvinner. Att använda kamfer-, terpentin- eller smördukar borde höra till en förgången tid, då de alla medföra obehag och även risker.

När katarren i bröstören angripit de finaste grenarne, lider barnet ofta av andnöd och visar tecken på otillräcklig syrsättning av blodet i lungorna genom blåa läppar och blåfärgning av andra kroppens delar. Det gäller då mera än annars, att man söker skaffa så ren luft som möjligt i det rum, där det sjuka barnet vårdas. Risker att vid luftväxlingen »förkyla barnet» är ingen, om detta noga täckes med filter. Fullt ut lika viktigt är det att söka hålla luften frisk och ren, när barnet lider av inflammation i lungorna, en i barnåldern ej så sällan förekommande sjukdom, som, tack vare att barnet ej fått tillfälle över hövan anstränga sitt hjärta, är relativt oskyldig. Det må i detta sammanhang påpekas risken av att giva de i lungsjukdom insjuknade barnen opium i någon form; att hindra barnets hosta kan vara riskabelt nog och bör endast tillkomma läkaren.

Blekhet och blodbrist hos barn.

I alla åldrar förekomma blodsjukdomar av olika slag; hos konstgjort uppfödda barn ser man dock ofta en blekhet i ansiktetsfärgen, som är särskilt karaktäristisk och beror därpå, att dessa barn alltid erhålla steriliserad föda. Låter man dem under någon tid få okokt mjölk eller färsk citron- eller apelsinsaft, förändras färgen märkvärdigt fort. Samma blekhet i hyn finner man då och då hos något äldre barn, som bebo mörka boningar, dit solens strålar icke nå, och som sällan komma ut i friska luften. Även den blekheten går lätt att medelst enkla åtgärder

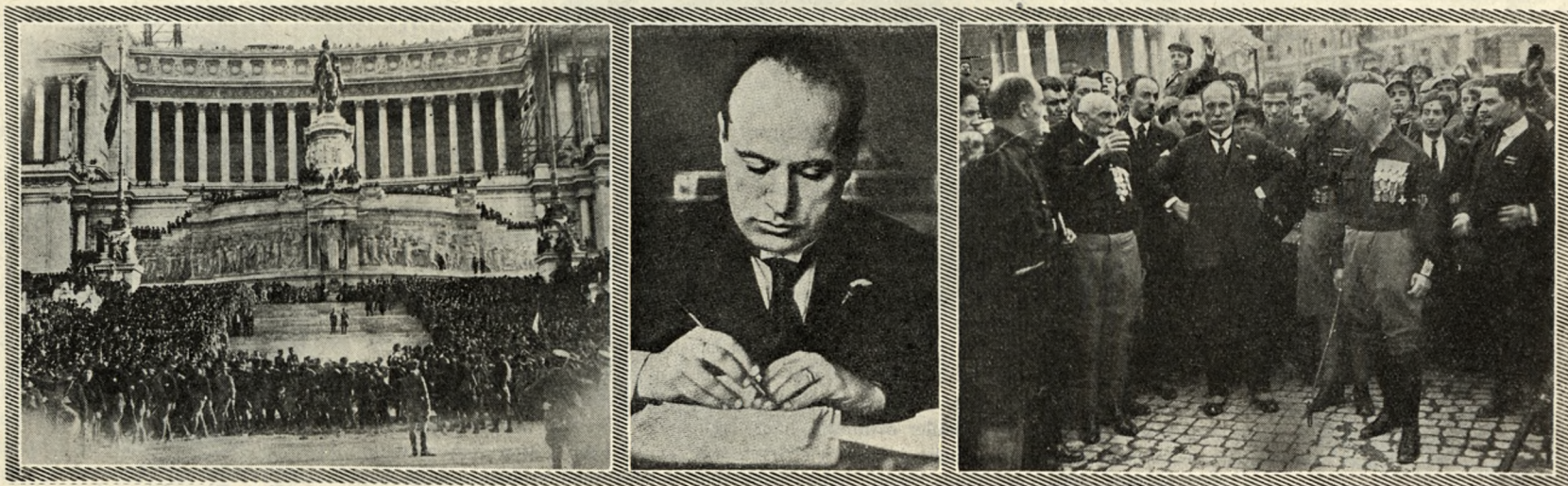
få att försvinna. I skolåldern finna vi åter hos barnen denna kammarfärg, som skvallrar om för mycket stillasittande, för mycket intellektuellt arbete och för liten frihet att röra sig utomhus. Beror blekheten endast på här relaterade omständigheter, är den naturligtvis lätt hjälpt, men det är ju sällan vi möta fullt »rena» fall, där endast ett orsaksmoment föreligger. Hos dessa bleka skolbarn förefinnes esomoftast ett symptom, som oroar omgivningen i hög grad och det är barnens bristande matlust. Att den kan hava sin orsak i själva »blodbristen» är ju visserligen sant, men det händer ej så sällan, att man ser dylik bristande aptit bero på olämpligt lagda mattider, på benägenhet att förtära sötsaker och frukt eller dricka mjölk emellan måltiderna, vilket jag redan förut påpekat. Jag har under min långa praktiska läkareverksamhet behandlat hundratals sådana barn och inom kort fått dem att med aptit förtära sina måltider blott genom att indraga mellanmålen och förlägga inmundigandet av frukt och sötsaker till tiden strax efter måltiderna. Med den återkommande aptiten försvinner inom kort blekheten på kinderna. Detta utan att jag behövt förordna några medikamenter.

När barn i olika åldrar lida av blodbrist och förete bleka kinder och äro något blå under ögonen, antager man genast, att de lida av rachitis eller den s. k. engelska sjukdomen, men detta är långt ifrån alltid fallet. Då man i övrigt ständigt får höra så mycket, som är alldeles oriktigt, angående denna sjukdom, anser jag det nödvändigt att här i största korthet beröra engelska sjukdomens orsaker, symptom och förlopp.

Engelska sjukdomens orsaker och förlopp.

I stort sett kan man säga, att symptomen av denna sjukdom komma till synes, när barnen äro mellan 1/2 och 1 1/2 år gamla. Någon gång tidigare, någon gång senare, men den klenhet, som skolbarn ofta förete, beror aldrig på någon i den åldern utbruten rachitis, trots att »de kloka gumorna» förfäktat denna uppfattning.

(Forts.)

Från fascistrevolten i Italien. Fr. v. Fascisterna defilerar under fosterländsk hänförelse framför »Den okände soldatens grav». — I mitten Mussolini. — T. h. Mussolini inspekterar en av sina skaror.

CRÈME DE CHOLEPALMINE BARN- OCH PERSONVÅGAR

Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, behörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber å Kr. 1.— och 60 öre.

R. T. 2070

uthyras och försäljas i vår utställningslokal

Normalmstorg 1, Stockholm.

S. T. Norr 4831

NYA AKTIEBOLAGET STATHMOS, NYNÄSHAMN

DEN LILLA KONSTEN ATT GÖRA EN
FRANSK OMELETT.

(Eftertryck förbjudes.)

DEN UTLÄNDSKA MATLAGNINGEN OCH då enkannerligen den franska har på Iduns hushållssida svällt ut mer än som från början var beräknat. Den får därför för en tid maka åt sig en smula, särskilt i betraktande av, att det nu snart randas en tid då svensk publik och svenska husmodrar vilja ha gammaldags svensk mat på sitt bord. Vilket dock ej hindrar att ett litet stänk av utländskt pikanteri här och var kan få skynta fram när så lämpar sig. Ty dylikt förlorar ej vår gamla, väl tunga och bastanta julkost på!

Men det vore skada att lägga den franska matlagningen, om så blott för en tid, åt sidan, utan att först behandla något inom den franska kokkonsten, som ett flertal sakkunniga påstå, att endast en person av franskt ursprung kan rätt bereda. Detta något är *omeletter*. — Nu förhåller det sig visserligen så, att nästan varje individ av franska nationen besitter en medfödd fallhet i att så gott som utan någon som helst undervisning bereda en läcker omelett, för vilkens framställande en icke fransködd behövt årtal av övning och undervisning. Men enligt undertecknads åsikt är det dock inte alls någon så ouppnåelig konst att bereda en smaklig fransk omelett. Hemligheten ligger till stor del däri, att man först ser till att ha alla behövliga verktyg och ingredienser framme och i "god kondition"; däribland ej förglömmas, att serveringsfatet skall vara varmt. Även bör beräknas att omeletten nätt och jämt skall hinna bli färdig till det ögonblick den skall serveras. Ty en omelett får aldrig själv vänta, utan skall hellre med en smula tålmodigt inväntas.

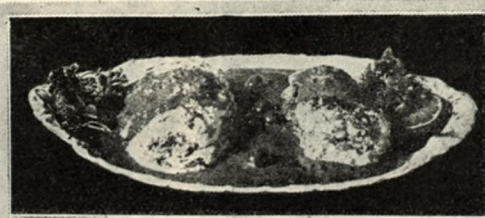
Omelettpannans beskaffenhet är av största betydelse för omelettens godhet. Den skall vara absolut ren och blank i botten och bör ej användas för annat ändamål än omelettberedning. Den kan vara av nickel, koppar eller aluminium och t. o. m. av gjutjärn, om ej någon panna av annat gods står att uppbära. Pannans storlek är beroende av det antal ägg som användas. T. ex. behövs det för en liten omelett på 2 ägg (port. för 1 pers.) en panna vars botten är omkr. 18 cm. i diameter, medan för en omelett på 6 ägg (för c:a 4 pers.) erfordras en panna med en bottenyta av omkr. 28—30 cm. Dessutom böra kanterna något sluttas utåt, varjämte pannan skall vara försedd med ett isolerat, ganska långt skaft.

En annan viktig sak är att omelettpannan aldrig får tvättas, åtminstone så sällan som möjligt. Efter — och före — användandet skall den gnidas väl med papper, och om så är behövt, poleras med litet salt. — En ny omelettpanna behandlas på så sätt att i densamma under en god stund kokas några skedar flott, som slås bort, varefter pannan väl gnides med papper.

En vanlig fransk omelett (för 2—3 pers.).

4 ägg, 4 små msk. grädd eller vatten, en aning salt och vitpeppar, 1 ganska stor msk. smör (omkr. 30 gr.).

Äggen slås sönder i ett fat och vispas nätt och jämt så mycket att gulorna och vitorna blandas. Sedan iblandas kryddorna och grädden eller vatten, eller m. a. o. så många små msk. vätska som där är ägg. Under tiden skall omelettpannan med smöret stå på svag värme så smöret får smälta. När smeten är färdig, flyttas pannan över frisk eld, och när smöret börjar fräsa — det får inte bli brunt! — ihålles omelettmeten. Ett par korta minuter får pannan stå orörd över den ej allt för starka elden, detta för att tillåta smeten att i pannbotten bilda en tunn hinna. Nu börjar det allra viktigaste: En tunn, bredbladig kniv föres från sidan under omeletten som sålunda lyftes en smula, så att en del av den ännu flytande smeten kommer mot botten. Samtidigt lyftes med andra handen pannan från elden och skakas lätt. Proceduren med smetens lyftning och pannans skakning upprepas tills all smeten hunnit stadga sig, d. v. s. är av en krämlik konsistens samt ljusbrun och fast i botten. Omeletten lossas då runt kanten och vikes samman i tre delar, från höger till vänster — eller lägges den endast dubbel, varefter den placeras på varmt serveringsfat samt serveras ögonblickligen.

Omelett med fyllning av resp. tomater och champinjoner.

Omelette aux fines herbes.

Ovanbeskrivna omelett kallas *au naturel*, med vilken benämning menas att ingen fyllning eller extra smaktillsats ingår i den. Men en omelett vinner mestadels såväl vad angår smak som dryghet, om den, antingen under gräddningen eller omedelbart före den är färdig belägges med någon stuvning eller ett eller annat garnityr. En i Frankrike mycket vanlig och, även här, mycket omtyckt omelett erhålles genom att använda olika slag av s. k. kryddgrönsaker. Så tages för en omelett *au naturel* på 4 ägg t. ex. följande gröna örter: 2 msk. finhackad persilja, ½ msk. dill, ½ msk. dragon eller körvel samt några få gräslökstrån. Äggen vispas som vanligt och en mindre del av de finhackade örterna lägges i smeten. Omeletten gräddas på sätt, som ovan beskrivits och ett par minuter innan den är färdig, beströrs den med resten av örterna samt hoplägges.

Omelett med tomater.

3—4 mogna, men fasta tomater skäras i tärningar. I en panna fräses 1 msk. hackad lök i 1 stor msk. smör och när den är ljusbrun, lägges tomater och få koka över livlig eld. Blandningen kryddas med salt, peppar, socker och litet hackad persilja. — En omelett på 3—5 ägg gräddas på vanligt sätt, och när den är stannad, lägges tomatblandningen över den, varefter den hopvikes. Det, som blir kvar av tomaterna, slås omkring omeletten.

Obs! Man bör ej blanda tomaterna direkt i omelettmeten, ty då vasslar sig denna eller blir grymig.

Omelett med champinjoner.

Inlagda champinjoner — eller färskas — skivas tunnt, fräses i smör, varefter litet grädd påspädes. Stuvningen avsmakas med kryddor och bredes över den nästan färdiga omeletten, varefter denna behandlas som ovanstående.

På samma sätt användes murklor eller annan svamp, smörfrästa franska arter, dito kräftstjårar, skinktärningar m. m.

"Skakomelett"

benämnes en omelett, som allt ifrån den börjat stadga sig i botten, skakas så den självmant rullar sig, varefter den, under fortsatt skakning av pannan, vikes samman så den blir spetsig vid ändarna. Omeletten får genom denna behandling en viss "bladig" eller smutt kornig konsistens, som av många kännare är högt skattad. Obs! Till "skakomelett" är proportionerna 3 ägg, 1 msk. varmt vatten, 1 msk. smör.

(Forts.)

I. H—DT.

IDUNS KÖKSALMANACK. (19—25 nov.)

SÖNDAG. *Frukost*: Njurbröd, potatis, smör, bröd, kaffe eller te, wienerkrans. — *Middag*: Vegetarisk jordärtskockspuré med ostkrutonger; slottsstek, potatis, saltgurka, salladspommon e. dyl.; kall äppelpudding.

MÅNDAG. *Frukost*: Stekt sill med lök, potatis; smör, bröd, ost, kaffe eller te, skorpor. — *Middag*: Korvkaka med skirat smör; saftsoppa med klump.

TISDAG. *Frukost*: Tunna fläskpannakakor; smör, bröd, kaffe eller te, skorpor. — *Middag*: Slottsstek uppvärmd i sin sås, makaroner och potatis; äppelkompott med gräddmjölk.

ONSDAG. *Frukost*: Stekta stångryttare, potatis; smör, bröd, kaffe eller te, skorpor. — *Middag*: Kokt hälleflundra med kaprissås, potatis; mannagrynsbrulé.

TORSDAG. *Frukost*: Fisklåda (rester av hälleflundra, samt jordärtskockor); smör, bröd, ost, kaffe eller te, skorpor. — *Middag*: Kålsoppa med kött; jästplättar.

FREDAG. *Frukost*: Stekt fläsk och potatis; smör, bröd, kaffe eller te; skorpor. — *Middag*: Stekta rödspottor, varm potatissallad; äppleris, mjölk.

LÖRDAG. *Frukost*: Sillgratin; smör, bröd, ost; kaffe eller te, skorpor. — *Middag*: Bergslagskotletter (rest av slottssteken), stuvade turska bönor (saltade), blandade med morötter; kall chokladpudding.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Njurbröd (för 6 pers.). — 1 stor kalvnjure med en del av sitt fett (detta senare omkr. 2 hekto), 2—3 dcl. finhackat kokt eller stekt kött, 8—10 msk. mjölk, 1 ägg, 1—2 msk. stötbröd, salt, peppar. — *Till stekning*: 12 skivor vitt bröd, 2 msk. smör eller blandat smör och flottyr; mjölk.

Njuren helstokes med sitt fett, men bör ej bli för hård utan nätt och jämt genomstekt. Sedan den kallnat, hackas den mycket fint. Det hackade köttet iblandas tillika med det vispade ägget, stötbrödet samt så mycket mjölk, att massan blir tämligen fast. Den avsmakas med peppar och salt. — Brödskiivorna, vilka böra vara tämligen stora och minst 1 cm. tjocka doppas hastigt i mjölk och beläggs på den ena sidan med njurmassan till omkr. 1 cm:s tjocklek. Fettet brynes i en stor stekpanna och brödskiivorna iläggs med den färsbelagda sidan nedåt. Räcker smeten, så bredes under stekningen ett lager därav på övre sidan, innan skiivorna vändas. Njurbröden uppläggs på varmt serveringsfat. Pannan urvispas med litet buljong och såsen slås omkring anrättningen.

Kall äppelpudding (för 6 pers.). — 1½ lit. syrliga äpplen, 1½ dcl. socker, 1 dcl. vatten, saften och rivna skalet av ½ citron, 10 blad gelatin, 4 dcl. tjock grädd.

Äpplena skalas tunt, skivas och få tillsammans med vattnet och sockret koka sönder till mos. När det är kallt iblandas citronskalet och saften och det i helt litet ljumt vatten upplösta gelatinet. Sist nedröres varsamt den till hårt skum vispade grädden. Massan hålles i vattenspolad, sockerbeströdd form, som ställes på svalt ställe att stelna. Strax före serveringen doppas formen för några sekunder i varmt vatten, hålles med handduk och stjälpes upp. Puddingen garneras med någon röd sylt samt biskvier.

Om så önskas, kunna äpplena utan föregående ugnstekas varefter de passeras och få ett uppkok med sockret. Även inkokt äppelmos kan med fördel användas.

Fisk- och jordärtskockslåda (för 6 pers.). — 1 rågad tekopp rester från kokt fisk, förut befriad från skinn och ben, lägges varvtals med kokta, skivade jordärtskockor i en större smord och brödbeströdd omelettlåda. Här och var strös små smörflockar. En äggstanning bestående av 3 ägg, 1 msk. vetemjöl och 6 dcl. mjölk samt kryddad med litet salt och peppar slås i formen. Överst strös ett par msk. riven ost samt stötbröd och några smörsmulor. Lådan införes i god ugnsvärme och får stå tills äggstanningen är fast. Anrättningen serveras i sin form och med eller utan potatis.

Jästplättar (för 6 pers.). — 250 gr. mjöl, 4½ dcl. oskummad mjölk, 1 ägg, 20 gr. jäst, 2 tsk. socker, ½ tsk. salt, smör och flottyr till gräddning.

Mjölkten ljummas lätt och med sked inarbetas den småningom i mjölet jämte det vispade ägget och den med sockret och saltet väl utrörda jästen. Smeten som bör vara blank och smidig får stå att jäsa under 1 tim. Av densamma gräddas sedan munkar i väl smord munkpanna eller också tämligen tjocka plättar i vanlig plättlagg. De serveras varma med sylt.

Bergslagskotletter (för 6 pers.). — Omkr. 4 hekto kokt eller stekt kött (här rester av slottssteken), 1 hekto rökt skinka, 1 medelstor portug. lök, omkr. 500 gr. kokt, riven potatis, ½ msk. smör (till lökens bryning), salt, peppar, 1 ägg, 1 msk. mjöl. — *Till stekning och panering*: 1 ägg, 1½—2 dcl. stötbröd, 2—2½ msk. smörblandad flottyr.

Köttet hackas fint tillsammans med skinkan. Den finhackade löken fräses i smöret och blandas till köttet tillika med den rivna potatisen, mjölet och det vispade ägget. Färsen avsmakas med kryddor. Den formas till avlånga, 1½ cm. tjocka kotletter, vilka penslas med ägget, tillsatt med 2 msk. vatten, och vändas i stötbrödet. Kotletterna stekas sakta i det brynta smöret tills de fått vacker brun färg.

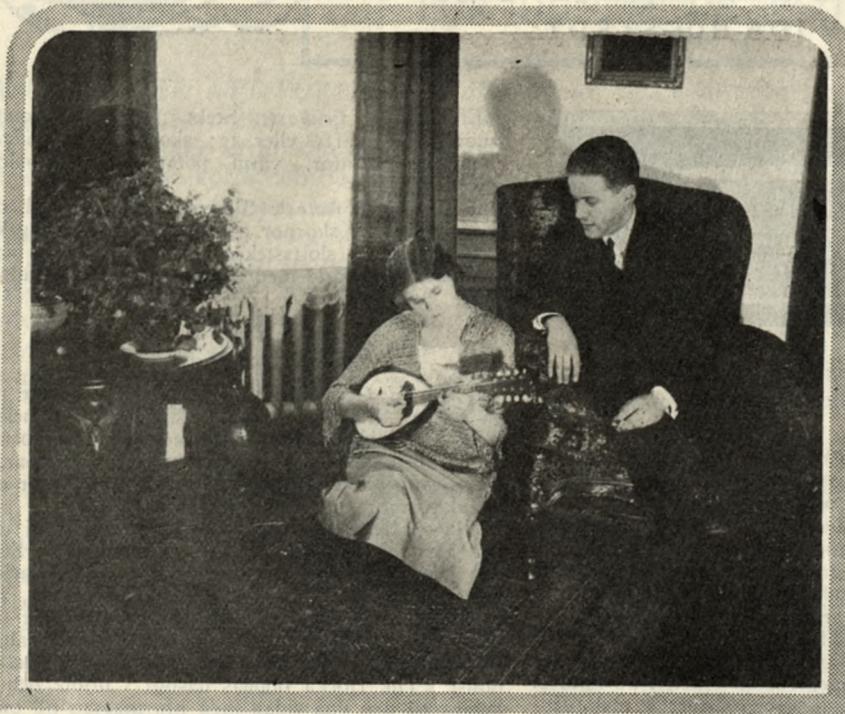

Välluktande, bländande vit tvätt erhålles med KRISTALLIN TVÄTTMEDEL

från OLJEFABRIKS A.-B. UNION - MALMÖ

Tidning

TEATER OCH HUSLIGHET

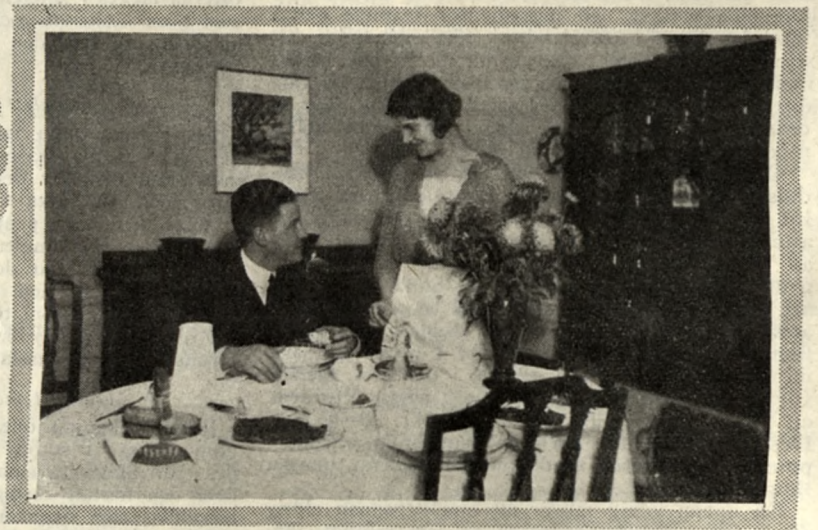
Herr och fru Jacobson i sitt nya hem.

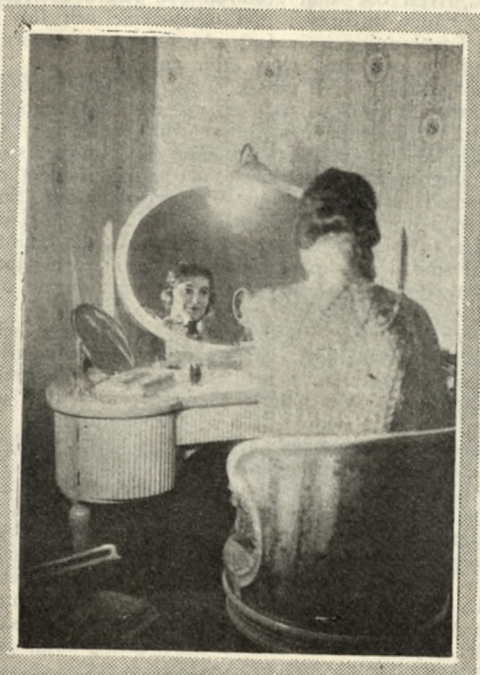
Fru Rosengren-Jacobson lär vara en mästarinna i att sy filéspets.

En musikstund.

Scenens barn kunna också vara husliga.

En scenens konstnärinna måste framför allt förstå att spegla sig.

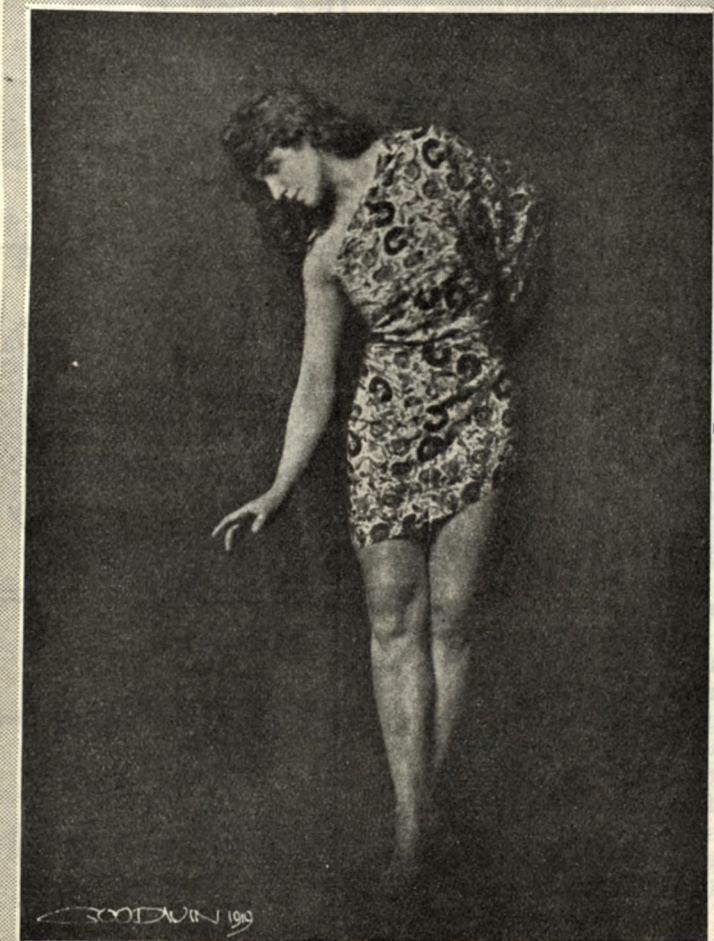
En sida hos Margit Rosengren, som visas endast i hemmet.

Den nya rollen instuderas.

KANSKE HADE DEN KVINNOKÄNNARE rätt, som påstod, att de flesta kvinnor, som ha skönhet och temperament, känna dragning till teatern. I varje fall har Margit Rosengren, som äger den nämnda utrustningen, både känt dragningen och
(Forts, sid. 1136.)

LISA STEIER, DANSÖS OCH DANSPEDAGOG

Lisa Steiers ansikte påminner om Michelangelos "Kvinnohuvud med böjd profil"

En bajadärdans. utförd med "tempets och kullens högtidlighet".

Två bilder av Lisa Steier som Carmen. Samtliga äro kamerabilder av d:r Goodwin.

VI — PUBLIKEN — VILJA så gärna ha etiketter på de beundrade scenstjärnorna. Vi jämföra dem med andra tiders storheter i facket, vi föra hop dem i kategorier. Vi vilja ha en kliché för dem, eller rättare vi vilja att de skola stämma med vår egen

fantasis klichéer. Vi — publiken — duga mera till att känna igen än att upptäcka.

En sylfidisk dansös med ängla-lik ansikte och väsen jämföra vi gärna med Taglioni. En dansös med ett sydländskt utseende och dramatiskt och eldigt temperament

BARNENS FÖDA

bör sammansättas med största omsorg. Nestlé's Barnmjöl överträffar alla andra näringspreparat därigenom, att det i näringsvärde kommer absolut närmast modersmjölken. Originalburk om c:a 400 gr. netto à Kr. 1:90.

Bal- och Supé- Klädningar

tvättas kemiskt och omfärgas bäst hos

LUNDBY
Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapskillnadsmål. Boutredningar och arvskiften. TESTAMENTEN

Advokatfirman
Andén & Staël von Holstein
Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein
Lilla Vattugatan 14.
Riks 7576, 24488. Allm. 18836.

Carl Broströms

Ättiksprit och Orleansättika

arbetar sig sakta men säkert in i husmödrarnas förtroende. Det är också en kvalitet av högsta rang. En gång försökt blir den sedan ett behov i hushållet. CARL BROSTRÖMS FABRIKER, STOCKHOLM. Riks 17531

MED VÄTESUPEROXID

jämföres med baletthistoriens Lola och Petita.

Lisa Steier är det inte så lätt att finna en kliché för. Jag tror, därför att hon är en utpräglad modern konstnärspersonlighet. Hon har den nutida konstnärens intensiva inriktande på uppgiften. Det verkar stränghet, strävhet, jämfört med forna tiders divors publikvända behagsjuka. Hon har osviklig teknik, stålhårda nerver och tålmod att kristallklart slipa ut motivet. Den personligt insmickrande attityden försmår hon. Det blir över hennes uppträdande det överindividuella som konsten kräver — en konstens Noli tangere-atmosfer — som hos Pavlova.

Lisa Steiers apparition är också för egenartad att passa in på kända mönster. Hennes drag ha inte den polerade regelbundenhet, som i vardagslag kallas klassisk, inte heller det uppnästa pikanteriet nu på modet. Hennes ansikte är kraftigt skulpterat, expressivt. Det har en klassicitet som är den äkta, inte den populariserat sötaktiga. Hon är direkt lik Michel Angelos »Kvinnohuvud med böjd profil». Fokin var det som upptäckte henne på samma gång som Jenny Hasselqvist bland operans seconddansöser.

Hon är tåspetsdansös. Hon understryker det med entusiasm. I Sylfiderna och Svanorna har hon sina stora succésnummer. Hon är också danskomponist. Snart kommer hon att ge en dansafton med egna kompositioner. Det blir bl. a. på det nya programmet en fantasi à la chinoise. En helsvart kostym, den enda färgstrimman är ett smalt porslinsblått band som rinner ned från den svarta pagodhatten. Vidare är indisk dans med en hel massa meter vid, svårmanövrerad bajadärkjol. Inte den populär-förföriska orientalism som revyteatrar och Music-Halls vilja inbilla oss är äkta, utan en dans med templets och kultens högtidlighet över sig, med en Rut St. Denis' stilkänsla i orientalisk dans.

Lisa Steier har också energi att vara danspedagog. Hon undervisar i operaballetens första klasser. Hon lär dramatens elever, om inte att bli tåspetsdansöser, så att dansa menuett och gavott och fandango, att gå och stå och niga och buga på ett sätt i en Velasques-dräkt, på ett annat sätt i en Watteauklänning. Hon har på gymnastikkongressen här i Stockholm för ett par år sedan demonstrerat sin dans. Sedan dess har hon en kurs för ett tjugotal diplomerade gymnastikdirektörer, som äro intresserade för dansens hygeniska-estetiska betydelse. Kanske kommer operan hädanefter inte att ge sina dansöser så god tid. Kanske kommer vår K. Teater på den idé att uppföra en opera Orfeus av en kompositör vid namn Gluck. Vilken idealisk uppgift för Lisa Steier att själva dansa och leda dansen på de Elysiska fälten till Glucks elysiska musik!

IDA B. GOODWIN.

Spalten om böckerna.

(Forts. fr. sid. 1124).

dem omkring sig i Stockholm med dess skvalleraktiga och dansgalna sällskapsliv. Men det är nog så att inför den obundna majestätiska naturen taga vi av oss masken litet var. — Några av de livliga jakt-skildringarna äro skrivna av en annan färdeltagare, greve Nils Gyldenstolpe. Utmärkta bilder komplettera texten. Förläggare äro Norstedt & Söner.

En svensk upplaga av *Kejsar Wilhelms Minnen* föreligger bland all annan under hösten utkommen litteratur. (Bonniers förlag.) Boken kastar en egendomlig belysning över sin upphovsman och man frågar sig gång efter annan under läsningen vad det egentligen gagnar till att ge offentlighet åt dessa erinringar. För det dag från dag allt olyckligare Tyskland torde det numera vara oväsentligt vad dess förre kejsare med ett iögonenfallande framhävande av sin egen person berättar om, hur han regerat i sitt rike, hur allt detta "på min befall-

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

SINGER
HEMMETS SYTTASKIN

Universälverktyg
av stål, härdat.

Hammare, yxa, hovtång, rörtång, trådväbitare, koffot, skruvmejsel kombinerade; av nytta för hushållet, lantbruket, automobilerna, motorbåten etc. Pris pr styck för 25 cm. längd Kr. 6:—
Finnes till salu hos järnhandlare samt hos fabrikanten:
BERGS BOLAG, Eskilstuna.

Kobbs Thé

är alltjämt
marknadens
förmämsta

SALTSJÖQVARNENS
KEJSARKRONAN

Det bästa vetemjöl!

PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER
FORORDAS AV LÄKARE
Vid allmän svaghet,
nervositet, överansträngning och sömnlöshet.
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

Yardley's Old English Lavender Soap

Av utsökt kvalitet renar den huden fullständigt och bibehåller hyn ungdomligt fraiche.

Luxiöst parfimerad med doften av den äkta Lavendelblomman är det den förnämsta bland alla kvalitets-tvålar.

Pris pr kartong om 3 tvålar, Kr. 4:50.

Säljes i alla förstklassiga och välsorterade affärer inom bianschen.

YARDLEY & CO., LTD.,
LONDON, W.1.

NYA BÖCKER!

Svenskar och Indianer.

Studier i svenskarnas insats i den tidigare protestantiska missionens historia. Av Lektorn, Teol. Dr Nils Jacobsson. Med 52 illustr. och 2 kartor. Pris kr. 7:25.

Kristendomens väg till folken.

Missionshistoria av Gertrud Aulén. Del I kr. 9:50. Del II kr. 8:75. Med kartor i tre färger.

Vår Kyrka

från början av 20 århundradet, periodvis skildrad. Del III. 1916—1920. Redaktion: Prof. E. Rodhe, Lektor Adolf Ahlberg, Teol. lic. Bengt Jonzon. Rikt illustrerad. Pris häft. 12 kr., inb. 15 kr.

Ödemarksprofetens lärjungar.

Av Kyrkoh. Hj. Westeson. Med porträtt av Lars Levi Læstadius och ett flertal illustrationer. Pris kr. 2:50.

Teosofi och kristendom.

Av professor Edv. Lehmann. Pris 2:25.

Unga människor.

Ett stycke ungdomspsykologi av Gunnar Dahlquist, Otto Hermansson, Hagbard Isberg, Ester Lutteman, John Melander, C. Svedelius, Anne-Marie Törnquist. Pris kr. 2:25.

Koralbok för kyrka och skola.

Billighetsupplaga. Komplet med Nya Psalmer 6:—. Särtryck med Koraler till Nya Psalmer. Häft. 1:—, inb. 2:25.

DIAKONISTYRELSENS BOKFÖRLAG
STOCKHOLM.

STÅLRESÄRMADRASSEN IDEAL
Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko.
Obs! Reducerade priser fr. 1 mars i år.
AKTIEBOLAGET RESÄR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

ning" tillkommit, hur "min vilja" gjort sig gällande i det och det fallet.

Att han söker fritaga sig och den tyska politiken från all skuld till världskriget kan ej förvåna någon som satt sig in i tysk tankegång. Emellertid är det skuldkontot i behov av skarpsinnigare bokförare än exkejsaren på Amerongen för att få debet och kredit i rätt balans. Sanningen blir väl till sist den att alla Europas stormakter ha en trasa med i den blodiga byken.

Egentligen göra dessa Minnen ett smärtsamt intryck, oaktat frejdigheten varmed deras nedtecknade uttalar sig. Man kommer ej ifrån känslan att det är en olycklig och andligt föga betydande människa, som en sista gång talar med ansträngd stämma för att göra sig hörd av världen.

Om svenskarna ej äro ett nog konstlänkande och konstförstående folk, så är det åtminstone icke Carl G. Laurins fel, ty vem har som han i tal och skrift arbetat för att sprida kunskap om konsten bland sina kyliga landsmän. Och vilken konsthistorikers verk läses hellre än hans. Men han äger också förmågan att popularisera sina ämnen som få författare på området. Han gör sin vetenskap till en glad vetenskap med risk att den exakta forskningens män med de mulna pannorna och de stränga blickarna korsa sig av Entrüstning när han djärvs le mitt i vivisektionen.

Nu senast föreligger från hans flitiga penna en diger volym: "Nordisk konst från äldsta tider till och med Sergel", Norstedt & Söners förlag.

Det är påtagligt att Laurins intresse för de tre nordiska folkens gemenskap som kulturbyggare inspirerat denna hans senaste konsthistoria. Med forntiden och medeltiden som utgångspunkt följer han de olika konstarternas — arkitekturen, skulpturen, måleriet — strömningar genom seklerna, påvisar deras ursprung i den stora europeiska konsten och deras inympning på de skandinaviska ländernas kulturstam. På så sätt får han fram en raskt gjord konturbild av konstens utveckling i Norden till och med sjuttonhundratalets slut, sedd mot bakgrunden av dess politik och materiella odling.

Texten bär med all sin sammanträngdhet det Laurinska kännemärket: sakligheten upplivad av den egna spirituella reflexionen, omväxlande med den historiska anekdoten. En rikedom av ypperligt valda och reproducerade bilder illustrerar texten. En andra del förberedes begynnande med Thorvaldsen och sträckande sig fram till vår oroliga brytningstid. E. H.—N.

Folkkalendern 1923, 8:e årg., har ett rikt och omväxlande innehåll av intresse och nytta för varje medborgare.

Av längre artiklar märkes: Dr Sven Hedins redogörelse för sin planerade nya expedition till Tibet 1923, vidare sammandrag av de viktigaste besluten vid 1922 års riksdag. Assistenten vid Experimentalfältet John Greens artikel om hur man rationellt sköter sin trädgårdstappa, Fil. kand. Anders Hedbergs artikel om Konsumentkooperation, Med. kand. Erik Jorpes upplysande artikel om de smittosamma könssjukdomarne, Alfred Kämpes artikel om gamla märken för väderleksförutsägelser, "Elden är lös", artikel om brandskydd, Kriget mot rättorna, med av sundhetsinspektören i Stockholm dr A. Backlund kontrollerade råd, Politisk översikt av jordens stater.

Illustrationsmaterialet är genomgående nytt. Vignetterna äro utförda av artisten Ivar Starkenberg. Karta över Sverige i stort format medföljer gratis.

Axel Ebbes senaste.

(Forts. fr. sid. 1128).

plingsläkt desslikes — och som det skedde i Hellas, så sker det ju också i Skåne, att de mötas ibland — — —

Axel Ebbe tycks ha haft ett livligt umgänge med den skånska mystikens väsen. Men så är han ju också en son av skånsk jord. Invid sitt fädernehem — en av dessa stora, förnämna bondgårdar, som man bara träffar på i Skåne, — har han byggt sin egen konstnärsbostad, Villa Clythia. Där lever han nu, den forne farande svennen, som en rotsäker man, med en skön ung hustru (om jag inte misstar mig syns hon i ateljéinteriören) och två små döttrar, av vilka den äldsta, en treåring, enligt faderns försäkran är underskön för resten och hans ständiga följeslagare. Ja, det förmåles till och med, att Axel Ebbe liksom andra förnämligare skåningar har egen bil att befara de goda skånska landsvägarna med. Men vad manne bäckhästen säger om ett sådant möte — — ? E. T. H.

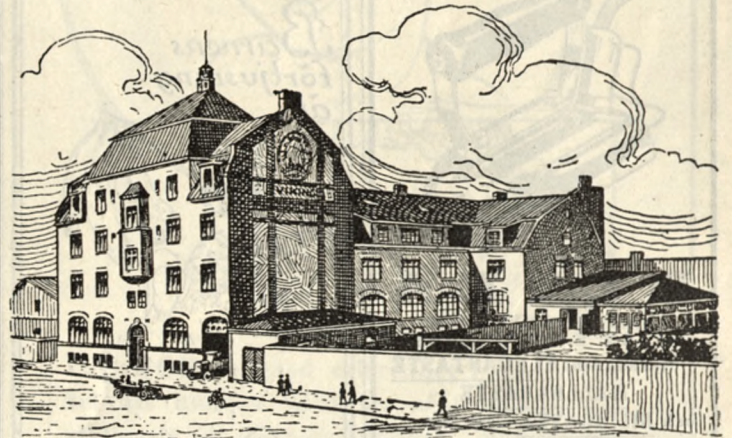
KOLYNOS

tandpastans uppriskande och angenäma smak gör att den gärna användes morgon och afton Dess rengörande och antiseptiska egenskaper hålla munnen i sanerat skick.

Finnes hos alla Apotek-, väl-sort. Parfym-, Färghandl. & Raksalonger m. fl.

Aberopa denna tidning och begär gratisprov.

BERNHARD MARING - STOCKHOLM C.

Industriaktiebolaget Viking, Örebro.

Kungl. Hovleverantör.

Kemisk-Teknisk fabrik med synnerligen modern och ändaget glasbruk, bleckemballage-, målsenlig. För råvarorna, som kartong- och lädfabriker, grundades huvudsakligen importerats från år 1901. Tillverkningen, som transmarina länder, finnas under är strängt specialiserad, omfattar jordiska förvaringsrum med om- puts- och konserveringsmedel för kring 800 kvm. golvytrumme. Den egentliga fabrikationen är förlagd till bottenvåningen, varest är monterade 9 ånggrytor om tillsammans c:a 5,000 liters rymd, fyllningsmaskiner o. dyl. Etiketterings- och packningssalar äro förlagda till andra och kartongfabrikationen till tredje våningen. Fabriksledningens grundprincip har alltid varit att specialisera tillverkningen och att inom sitt fack, puts- och konserveringsmedel för lädervaror, framställa det bästa möjliga. Omfattande forskning och experiment, ytterlig noggrannhet vid tillverkningen och sträng laboratoriekontroll över de använda råvarorna äro orsakerna till den kvalitativa ståndpunkt, som fabriken alster intagit.

Den växande omsättningen har efter hand framtvingat en rad hjälpindustrier för framställning av emballage och andra förnödenheter, varav kunna nämnas glasbruk, bleckemballagefabrikation, kartongfabrikation och lädfabrik.

Thyra Grafströms Textilaffär A.-B.

Riks 13266 Mästersamuelsg. 6!, Stockholm Norr 2382

Broderier och Konstvävnader
Materialförsäljning - Heminredningar

Svea Smörblandning

är fullt jämför-

ligt med prima

mejerismör

Enda skillnaden
PRIS

En sjättedel

av Sveriges husmödrar

göra sina inköp i kooperativa affärer och spara därigenom årligen millioner.

DEGEA

KVALITETSSTRYKJÄRNET
UTAN KONKURRENS

Marknadens **ELEGANTASTE**
HÅLLBARASTE

och **BILLIGASTE** strykjärn

Pris för järn med strykjärnsfot, eleg. dubbel-förnicklat, 380 watt, vikt 2 1/2 kg. Kr. **9 50**

För komplett sladd med helt förnicklad DEGEA-kontakt (praktiskt konstruerad med ledningen avlastad så att brott eller fel i sladden undviks) tillkommer Kr 2.25.
2 års garanti.

Finnes hos varje välsort. Elektr. Installationsfirma, Järnhandel eller Bosättningsaffär.

Ensamförsäljare för mellersta och norra Sverige:
Elektriska Aktiebolaget Skandia
STOCKHOLM
Butik: Tunnelg. 14 - Filial: Umeå

Barnens
förtjusning
är

JAMAICA

BANANER
GODA

Ytterst lättsmälta
Närande.

Olycksfall- och sjuk-
Skadestånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- och PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.
Storkyrkobrinken 11 - Stockholm

HUSMODERNES BAK

BLIR BÄST MED
PELLERINS MARGARIN

FRISÉR-
KAMMAR
av högsta kvalité och elegans
äro stämplade

"KROKO"

Grünewalds på Stockholmsvisit.

(Forts. fr. sid. 1128).

tog jag i teaterutställningarna i Amsterdam och London, och är nu också inbjuden att deltaga i Amerika.

F. n. är herr Grünewald här hemma för att arbeta på dekorationerna till Oberon, som skall upp den 20 januari vid operans 150-årsjubileum. Hans hustru och lille son äro med honom. Lille Ivan är som man vet en redan mycket talangfull ung man. Han tecknar och målar och går dessutom i skola i Paris. Och fritiden från skolan låter den elvaårige herr Grünewald naturligtvis icke vara oanvänd: han går och tar under dessa tre månader musikundervisning i Stockholm.

Emellertid, säger hans pappa, att det icke är just något nöje här hemma — här råder en alltför avog stämning mot konst och konstnärlighet. Sedan man blivit klar med Oberon, återvända därför också herr och fru Grünewald och lille Ivan till Paris.

Teater och huslighet.

(Forts. fr. sid. 1132).

lyckats på banan. Det var endast två års tid sedan hon debuterade på Oscarsteatern, och hon har på denna jämförelsevis korta tid skaffat sig en ställning i främsta ledet bland denna scens sängerskor.

De bilder, som återges här, visa några sidor av den unga operettsångerskan, som icke höra scenen till — och visa henne dessutom icke som Margit Rosengren, utan som fru Jacobson. Fotografierna äro tagna från det unga hem, som de båda nygifta makarna just i dagarna fått färdigt åt sig i huset Strandvägen 7, för övrigt i en avskild del av den våning, som amerikanska legationen hittills innehaft.

Vi se på bilderna den unga frun under så också i sceniskt avseende mycket legitima syselsättningar som att inöva en roll, mucisera med sin man o. s. v., men också under sysslor, som icke höra scenen till. Som en av sina privata passioner räknar fru Rosengren att sy filetspets, något som säkert skall väcka sympati för henne hos många medsystrar, vilka eljest just icke känna till henne från scenen. Men vi vilja gärna erkänna, att när fotografen fångat fru Rosengren i för övrigt mycket klädsamma husliga poser, så är det kanske delvis just en smula — pose. Ty åtminstone ännu så länge, försäkrar hon, har hon ingen tid att vara huslig, — repetitionerna på teatern lägga just nu beslag på hennes mesta tid. Men vi tvivla inte på sängerskans talanger också i den husliga riktningen, ty enligt hennes makes försäkringar mellan fyra ögon kan hon allt...

Herr Jacobson är som bekant avdelningschef i Nordiska Kompaniet.

Ett sceniskt konstnärjubileum.

DET RÄDDE EN LIVLIG FEST- OCH HÖGTIDSTÄMMING i Dramatiska teaterns salong på kvällen den 10 november, då fröken Thecla Åhlander firade sitt 50-årsjubileum som skådespelerska med utförandet av fru Monika i Edvard Bäckströms lilla Uppsalaidyll "Evas systrar" och änkefru Lüders i dansken Betzonichs enaktare "Guldkarossen".

Det var en myckenhet gamla teatervänner bland den fulltaliga publiken, trofasta vänner till Thecla Åhlanders konst sedan decennier tillbaka. Och i sanning, hennes artistiska gärning förtjänar en sådan minnesgodhet. Hur ha vi icke värmts och skrattat eller gripits av hennes människoframställningar, så genomarbetade, helgjutna och levande! Hemligheten med hennes förmåga att erövra våra hjärtan, antingen hon gav oss ljusa eller mörka livsbilder, låg däri att hennes eget varma hjärtas slag kunde förnimmas i alla hennes skapelser.

På jubileumsföreställningen fick man ånyo njuta av den fina humorn i hennes Monika och moderskärlekens innerlighet och ljuva illusionslek i hennes återgivande av den gamla änkefrun i vindskupan. Hennes utförande av den sistnämnda rollen blev aftonens vackraste konstnärliga minne. Publiken satt tyst en stund efter ridåfallet, tagen av skådespelerskans själfulla tolkning.

Men sedan brusade applåderna spontant och kraftigt kring kvällens hjältinna, åtföljda av ärekransar, blommor och hyllningsord. Och själv riktade

Paradis

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren
till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt

GÖTEBORG

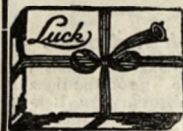
Täckfabrik Fjöderränseri

Aug. Försters

Flyglar och Pianon
Hirschs Pianomagasinet
(CEDERGREN & MÖLLER)
Regeringsgatan 26, Stockholm

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad
Konfekt
Marmelad
å 4:40 pr ask

Till landsorten fraktfritt 4:90 pr ask.

PERCY F. LUCK & Co.

NISSENS

äkta
**Bröst-
karameller**

mot
hosta o. heshet

Tussin
Lagligt skyddat.
Pris 5 kr.
Räcker en mån.

Låt ej slem samla
sig i bröstet.

Tussin verkar slemlösande på ett naturligt, enkelt sätt och användes därför med bästa resultat vid fall av slem-bildningar, rassel och slemstockningar i andningsorganen, således vid astma, lung- o. luftrörskatarr, bronkit, vid sviter av influensa (förkylning), vid torr- o. hackhosta, kramphosta, rethosta etc.

Begär broschyren jämte in-sin, vars **85e** tusende tyg sän-des gratis.

Bruksanvisning medföljer.
Pr postförskott från

Fru Hedvig Lindholm
Upplandsg. 68, Stockholm.

1,144 recept

innehåller den
nya uppl. av

IDUNS KOKBOK

Av ELISABETH ÖSTMAN-
SUNDSTRAND

12:te uppl.

Fullst. omarbetad o. utvidgad

NYHET:

Anvisningar att an-
vända GASSPIS
eller GASUGN vid
alla recept för stek-
ning och bakning

Rikt illustrerad
Trefärgstryck

Nedsatt pris
Kr. 8:—

Rekvirera genast från närmaste
BOKHANDEL eller direkt från

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

Mot postförskott • Portofritt

Kembels Handmetod.

Nyheter i eleganta svarta och bruna

Promenad-Kängor för Damer.

Obs! Nedsatta priser. Obs!

65 DROTTNINGGATAN 65
3 STORA NYGATAN 3
6 B S:T PAULSGATAN 6 B
STOCKHOLM.

En bok om kärleken.

Dr Marie Stopes bok *Äkta makar*,
en handledning i det fysiska och psy-
kiska samlivet visar vägen till ett
hälsosammare och för båda makarna
mer tillfredsställande äktenskap. Klar-
lägger rörande det kvinnliga känslö-
livet vad säkerligen de flesta kvinnor
av egen erfarenhet mer eller mindre
medvetet funnit vara sant.

5:te svenska uppl. Pris 3:75.

Hälsövännens Förlag, Stockholm 1.

skådespelerskan några välfunna tacksamhetens ord
till publik och press, som gävo ny fart åt salongens
bifallsbrus.

Man lämnade teatern med intrycket att ha skilts
från ett helt skede i vår teaterhistoria, en lysande
epok, där ansvarskänslan och ödmjukheten inför
konstens höga krav plus traditionsvördnaden ut-
gjorde rättesnöret för det artistiska arbetet.

ARIEL.

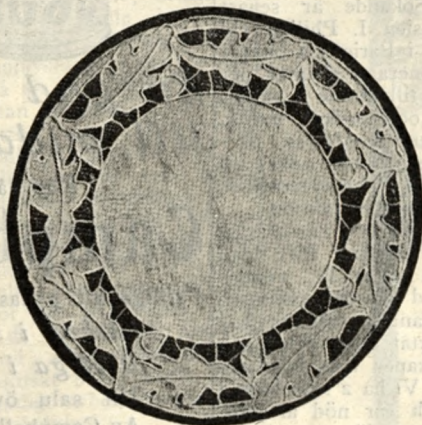
För det dukade bordet.

DENNA VACKRA
uppsättning av bords-
miljöer och tallriks-
mellanlägg, allt i rike-
lieubroderi tillhanda-
hållas våra handarbets-
intreserade läsarinor
av Ateljé Sländan. Den
största duken, som
även gör sig utmärkt
som överkast på en
bordslampa, är 44 cm.
i diam. och säljes till
ett pris av kr. 8.75
uppritad och påbörjan

på tät linnebattist och kr.

6.25 på god glasbattist.

Den medelstora miljön är 27½ cm. i diam. och

kostar på linne kr. 6.75 och på glasbattist kr. 4.50.
Tallriksmellanläggen 14 cm. i diam. kr. 4.25 för 6
st. på linne och kr. 3.00 på glasbattist. Allt med

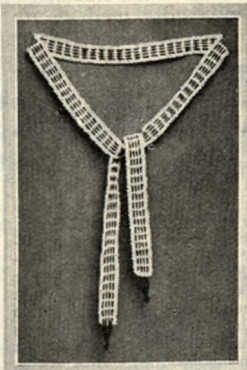
garn. Beställningarna adresseras till Iduns Hand-
arbetsavdeln., Iduns redaktion, Stockholm och sän-
das pr postförskott.

Virkat skärp.

I STÄLLET FÖR
att köpa de dyra pärl-
skärpen etc., som nu
äro på modet, kan man
själv förfärdiga sig ett
som blir både billigt
och tar sig bra ut på
en ljus eller mörk
klädning, beroende på
vilka färger man väl-
jer att virka av.

Modellen är av vieux
rose och mellanblått.

Prov på virkningen
kan erhållas mot in-
sändande av 60 öre i
frim. till Iduns Mön-
steravdelning, Sthlm.

EN MOR — med erfarenhet i barnvård
vet att hudens vård är, näst dieten, det
viktigaste för barnets sundhet. Vålgörande
för den spädate hud är genom sin mildhet

F. Paulis OVICULA

Tvål

Pris 1 kr.

Feniths namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: *"Extramärket Fenith"*
Växtmargarin: *"Feniths Extra Växt"*

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

Mot
Huvudvärk
Förkylning
Influensa
Rheumatism

GLOBOID ACETOCYL

är
det effektivaste medlet.

Oskadliggör snabbt sjukdomsorsakerna.
Lätt att intaga på grund av tablettens
ovala form.

Till salu å alla apotek å kr. 2:30 pr
förpackning om 40 tabletter å ½ gr.

Huvuddepôt:

Apoteket Elefanten, Stockholm.

BECKERS

Beckers

Japanlack Rivalin

är marknadens förnämsta lackfärg

För sin i strukenhet, elasticitet samt höga varaktiga glans är den
allmänt omtyckt såväl av fackmän som för enklare mätning i hemmen
Finnes i alla kulturer och förpackningar

AKTIEBOLAGET WILH. BECKER
STOCKHOLM

BECKERS

Terro Sko-Krämm

Försök Terro Sko-Krämm och Ni skall finna, att Ni använt många dåliga men ingen bättre Sko-Krämm än Terro.

Terro örsäljes i alla välsorterade affärer i branschen.

Ensamtilverkarer: Ferd. Mülhens
Fabrikstill, Sundbyberg.

Den nyföddes hud är ömtålig!

Använd därför en absolut tillförlitlig salva.

MILLIDIN-SALVA

(Överläkaren Dr. Lindströms hud- och sarsalva.)

"A Barnbörds huset Pro Patria, Stockholm, har sedan mer än 10 år tillbaka använts den numera av A.-B. Leo i Hälsingborg tillverkade Millidin-Salvan mot de hos spädbarn vanligt förekommande rodnaderna, hudlösheterna, liksom också mot sårnader å mödrarnas bröstvärtor uppkomna genom digivning, och ha alla dessa åkommor påfallande hastigt gått till förbättring eller fullständig läkning under behandling med denna salva. Intygats sanningsenligt.

ELLEN WESTERBERG,
1:sta barnmorska och föreståndarinnan vid Barnbörds huset Pro Patria, Stockholm."

MILLIDIN är dryg, obegränsat hållbar, härsknar aldrig, därför billig i användning. Fås å apotek, kemikalie- och övriga affärer. Tillv.: A.-B. LEO, Hälsingborg. Nederlag i Stockholm: Firma AUG. PETRÉ, Luntmakargatan 79. Tel. Riks 813 44. Allm. Vasa 25 31.

DEN NYASTE MODELLEN

TILL DEN SMALA, AMERIKANSKA DAMSKON MED MEDELHÖG, FRANSK KLACK PASSAR VÅR LÄTTA OCH ELEGANTA

MODELL PS.

GISLAVEDS

GALOSCHER och BOTTINER

Var försiktig

vid val av ströpunder mot hudlöshet, revor, etc. hos barn. Använd endast:

VASENOL

barnpunder, ett av läkare erkänt snabbt läkande och rensande specialmedel. Vassenol rekommenderas av läkare och barnmorskor.

Till allmänheten direkt och till fabrikspris sälja vi DAMKÅNGOR av extra 1:ma svart chevreau, randsydd (handmetod) 24 cm. skaft, skinnfodrade med bakrem.

18⁷⁵

paret

Ypperl. passform. Förstklass. arbete. Elegant modell. Välsittande. Astämplade. Prima skinn och kärnläder.

Prima färska, sv. galoscher passande skor- na bipackas frakt- 6 kronor fritt å paret

Vid skriftlig rekvisition skall denna tidning öberopas.

Skofabr. Partilager, St. Vattug. 10, Sthlm.
Till landsorten mot postförskott och ombytesrätt.

NORMANS

INKOKNINGSSAPPARAT och BURKAR
TILL BILLIGA PRISER
TEGNERSGATAN 23 ODENGATAN 47

Margarin EXTRA VÄXT

Margarin
FABRISKA MARGARINPÄRRIK, STOCKHOLM

LÄSARINNORNAS SPALT

FRÅGOR.

Har sedan flera år tillbaka lidit av en alltmer tilltagande dövhet med åtföljande ytterligt plågsamt sus eller "dån" i huvudet. Jag har frågat flera läkare men ej erhållit någon nämnvärd hjälp. Ville nu fråga om någon av Iduns erfarna och mångbeprövade läsarinor vet något medel, som kan bringa mig någon lindring åtminstone vad "dånet" beträffar, dövheten är väl ej att göra något vid min ålder. Ingen är tacksammare för svar än

Plågad 68-årig fru.

Vore tacksam om någon av Iduns läsekrets kunde giva adress till någon älskvärd familj i Stockholm där mot fritt vivre och ett litet eget disponibelt rum erbjudes pianolektioner och några timmars daglig musikunderhållning av 20 års flicka från gott hem, berest och professionellt musik-studerande. Sökande är senast elev av monsieu I. Philipp vid konservatoriet i Paris och önskar att fritt disponera 5 timmar per dag, därav 2 till studie i familjen, klassisk och modern musik. Eget instrument medföljer. Referenser finnas. Platsen sökes till nyår. Svar till "Familjemedlem, fritt vivre" Iduns redaktion.

Vill någon god och barmhärtig läsare av detta låna förtvivlad bildad kvinna 1,000 kr., vilkens man på grund av depressionstiden varit utan anställning i 7 månader. Oaktat goda betyg och gedigna kunskaper kan intet arbete erhållas. Vi ha 2 små barn i skolåldern, och vår nöd är stor. Oändligt tacksam för svar är

Förtvivlad.

Har en 10-årig flicka som lidit av bronchialkörtlar och är lite tuberkulos, har i sommar vårdats å sanatorium och är nu utskriven frisk. Vill någon som haft erfarenhet av ovanstående sjukdom svara i Idun, om jag nu i en framtid kan vara lugn för hennes hälsa? Kan tuberkulos botas helt? Huru sköta henne?

Orolig moder.

Vill någon människovän giva en elementarbildad lärarinna ett råd hur hon skall kunna erhålla en plats där hon kan giva undervisning i elementarskolans kurser I och II klass samt de förberedande. Är även språkkunnig.

Anspråkslös.

Finns det någon utav Iduns ärade läsare, som lidit utav nervsvaghet, eller någon annan godhjärtad person, som kan giva någon tröst eller råd. Jag har lidit utav denna sjukdom i åtta månader och befinner mig på samma ståndpunkt som vid sjukdomens början; det enda som har försvunnit är tröttheten. Varje natt vaknar jag utav nervös hjärtklappning, vilken även kommer på om dagen, samtidigt skakning, andfåddhet och ångest. Har sökt många läkare men utan resultat. Har även badat halvbad i två månader. Tacksam för svar är

En lidande.

Vad bör man göra med en 16-årig flicka, som genomgått 8 kl.

Veckokronika.

VII.

I dag läste jag åter igenom den stora katalogen från Ahlén & Holm, Stockholm. Författaren Ludvig Nordström har betecknat den första järnvägstidtabellen som ett betydande kulturellt dokument. Detsamma kan sägas om denna varukatalog, ty den ger en god bild av nutidsmänniskans liv. Endast med ledning av densamma gör en förständig människa sina inköp, ty varorna äro av god kvalitet och priserna billiga. — Skriv och begär en katalog; erhålles gratis och portofritt.

Veckokronika.

VII.

I dag läste jag åter igenom den stora katalogen från Ahlén & Holm, Stockholm. Författaren Ludvig Nordström har betecknat den första järnvägstidtabellen som ett betydande kulturellt dokument. Detsamma kan sägas om denna varukatalog, ty den ger en god bild av nutidsmänniskans liv. Endast med ledning av densamma gör en förständig människa sina inköp, ty varorna äro av god kvalitet och priserna billiga. — Skriv och begär en katalog; erhålles gratis och portofritt.

visar att smörkontot utan försakelse kan anpassas efter minskade inkomster, tack vare

Hushållsboken } Mustaads
Bösta-Varer

Krantz

Campbells

En god soppa till middagen?

Köp då

Campbells

Färdiga att genast användas.

Läckra i smak.
Billiga i pris.

Till salu överallt. Av Campbells Soppor föras följande sorter: Oxsvans-, Tomat-, Sköldpadd-, Sparris-, Kyckling- o. Brand-Grönsaker.

Generalagenter:
A.-B. HUGO ÖSTERBERG,
Stockholm 6

CRESCENT TVÅL

är tillverkad av de bästa ingredienser och kvalitén är därför den högsta möjliga, giver snabbt ett fint och rikligt lödder, vilket är särskilt värdefullt vid finare tvätt. Crescent Tvål är den lämpligaste tvålen vid all slags tvätt och rengöring i ett hushåll.

CROSFIELD,
Warrington

Partiförsäljning för Norra & Östra Sverige:
PER A. KÄLLGREN
Mästarsamuelsg. 49 Stockholm.
Rt. 7144.

För Västra & Södra Sverige:
CLARHOLM & BERGMAN
Göteborg.

MÖBLER

OCH

RUMSINREDNING

För bostadsinredning intresserade personer antagas som ombud för mina tillverkningar, en på varje plats. Illustrerad katalog.

DAVID BLOMBERG
KUNGSGATAN 15
STOCKHOLM

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmalt föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM**
STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

Tillskärningsmönster. Vävskedar

Mönster till Dam-, Barn- och Herrkläder erhållas tillförlitligast i

Mönsteraffären Special,
Bergsgatan 15 och Södergatan 22 3 tr., tel. 8375 (samma hus som Malmö-automaten), Vårfrugatan 3, LUND.

Obs! Då mönstren äro tillförlitliga behövs ingen provning. Sändes till landsorten mot postförskott.

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspännare Skyttlar, Skedkrökar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik.
Borås. Rikstelefon 1028.
Exp. till landsorten mot postförskott.

Florodoljvålen

Endast den!

PARFYMERI
FLORA
GEFLE

Jyllenhamars
HAVRE-MUST

ÄR DET
BÄSTA
SOM FINNS

Av **SANGALLA** té

rekommendera vi
våra kända märken

"Pekoe Souchong"
"Imperial", "Ordinary"

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

貨中
店國

Kinamagasinet

Råsidan 3.50, Dukar,
Flygeltäcken, Kuddar,
Konstsaker, Mattor m. m.

Regeringsg. 43 I, Stockholm.
Riks 30 86.

Mot

Kikhosta

astma, bronchit. är Bromotussin genom sär-
skilt verkamma, antiseptiska ämnen bästa, sedan
länge beprövat, genast verkande medel. Rådfråga
Eder läkare. Erhålles - endast i orig. ft. å 3.95 kr,
å apoteken. i annat fall portofritt från
Apotekets i Håsselholm Kem. Farm. Laborator.

Favorisca

Hudcrème

Favorisca

Handcrème för röda händer.

Komponerade och tillverkade av Iduns
Skönhetsdoktor. Försäljes genom

Gustaf Hjelm & Co., Sthlm.

Huvudaffär: Norrtullsgatan 8 A.
Filial: Mästersamuelsgatan 46.
Till landsorten mot efterkrav.

Kristall
PATENT

DET NUMERA
FÖRNÄMSTA
VETEMJOLET

AB HÄRTEN PERSSONS KOKKUMS
CHRISTIANSTAD
GÖTEBORG
KRISTALL-PATENT

KOCKUMS

Emaljerade
Gryfor

ÄRO
starkast och vackrast.

STOCKHOLM Försäljnings- GÖTEBORG
DROTTNINGGÅTAN 57 KONTOR MAGASINSGÅTAN 25

KOCKUMS JERNVERK, KALLINGE

lärov. med goda betyg, men som lider av kleptomani, och som det tycks, någon sinnessjukdom. Det är svårt att kunna ha henne i hemmet. Tacksam för svar till "Ytterst pinsamt".

SVAR.

Svar angående praktisk skola i England.

I en fråga i sista numret av eder tidning begärdes upplysning om, huruvida i den praktiska skola, som nyligen skildrats, inträde även gavs åt svenska elever.

Skolan kallades i denna fråga för "Chistermdalen", avses möjligen här den skola, under tecknad samt fröken Eva Skantze skildrade i ett julnummer av Idun?

En förvanskning av "Chilterndalen" kan ju lätt ha ägt rum, ty någon annan praktisk engelsk skola kan jag ej påminna mig hava läst om, trots att jag mycket flitigt och noggrant studerar Idun.

Om frågan gäller denna skola, "Mayortorre Manor", belägen i Chilterndalen, skulle jag vara glad åt att själv få lämna uttömmande upplysningar om skolan, då jag på så nära håll (jag var ej elev utan räknades, i egenskap av "Matron", till lärarkåren) haft tillfälle att studera den utomordentliga princip som ligger till grunden för densamma.

Jag skulle vilja rekommendera skolan varmt hos var och en, som är i tillfälle att låta någon ung släkting eller vän komma till utlandet för att på samma gång lära sig de tre ledande språken jämte god allmänbildning som sunt, praktiskt och i verkl. livet så nödvändigt arbete, under god, insiktsfull ledning.

Därest frågefrämställaren i senaste numret och ev. andra skulle vilja rådföra sig med mig angående denna skola, står jag alltså gärna till tjänst med upplysningar. Högaaktningfullt.

Greta Bolin.
Drottninggatan 44, Karlskrona.
Svar till "En gammal mor" (nr 42).

Sänd eder son till Frälsningsarméns Alkoholistanstalt, Kurön. Närmare underrättelser erhållas å expeditionen, Östermalmsgatan 24-26.

**IDUNS SKÖNHETS-
INSTITUT**

N:r 142. 1) Snälla Fru Skönhetsdoktor! Som jag ser de otaliga råd ni ger människor vågar även jag komma med ett par frågor. Jag är i 50-årsåldern, rask och vid god vigör, men jag lider av så rysligt kalla händer. Fast det ännu ej är kallt här i Skåne, äro mina händer som is, och då jag tar någon i hand får jag alltid höra, "hu, vad du är kall!" - 2) Även har jag mycket bry med mina ögon. Så fort jag kommer ut och det blåser aldrig

Aluminiumkärnen böra putsas med Zelos Aluminiumputs. St. bleckburkar å 45 öre.
FABRIKEN ZELOS, Göteborg.

**HJALMAR UDDENBERGS
ADVOKATBYRÅ**

ÄKTENSKAPS, ARVS,
TESTAMENTS- OCH
FASTIGHETSMÅL - - -
RÄTTEGÅNGAR, VICE-
VÄRDSKAP M. M. - - -

Hjalmar Uddenberg. Einar Axell.
Led. av Sveriges Advokatsamfund.
Vasagatan 42, STOCKHOLM.

Till boudoiren

hör den milda sinnet ljuvt smekande doften av den omtyckta »4711», som uppfyller rummet med en oförlikneligt ren luft.

»4711» skänker även den mest förfinade smak, hälsa och njutning.

Man måste emellertid fästa vikt vid, att man använder den riktiga Eau de Cologne, märket 4711 (lagl. skydd. Blå-Guld-Etikett), aldrig överträffad i kvalitet, utomordentliga egenskaper eller väl-lukt.

Försäljes överallt.

4711 Eau de Cologne

Använd i badet 4711 Eau de Cologne-Badsalt

HJEMMETS KOKBOK, utgiven av Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, har nu tryckts i sammanlagt 241,000 exemplar. Den i dagarna utkomna 26:e, omarbetade upplagan av kokboken innehåller såsom nyhet matlagning med elektricitet. Bokhandelspriset för inbundet exemplar av den nya upplagan är endast Kr. 6:75.

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

HÖGEFFEKTIVA
VÄRMELEDNINGSPIPOR
WOCO
BORAS

Best. offert
Förfråga

**K. RÖED
LOTTERIKONTOR**

Dronn.-gt. 8, TRONDHJEM

**CAP
Kakao**

lämnar ingen bottenats

Döva höra Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON** som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örata olika hörselörmåga. Förordad av öronspecialister. Ömhärlig för lönghörda i kyrka och teater. För efterrapningar varnas. Öronmassageapparaten **MASSACON** botar susning för öronen. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St. Louis och den Engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t Ånkedrottningen av England och Prins Carl av Sverige. ACOUSTICON är patenterad över hela världen. Vi lämna fem (5) års garanti på alla Acousticon-apparater. Begär katalog och intyg. Ensamförsäljare för Sverige: **Malmö Bandage Etablissement, Per Veijersgatan 9, Malmö 1.** - Telefon 4975

HYLIN'S ÖVERFETTADE BARN-TVÅL

framställd av bästa och renaste råämnena enligt föreskrift av

Dr. P. G. Unna.

Synnerligen välgörande för huden. En idealtvål för barn och personer med ömtålig hy. Borde användas i varje hem. Ej dyrare än vanlig god toalett-tvål. Säljes överallt.

så litet eller det är kallt, rinna ögonen så jag knappt kan se något. Mycket tacksam för svar till Agneta i Malmö.

1) För er gäller det att aldrig tvätta händerna i kallt vatten, och om ni måste utföra något husligt arbete, där ni en längre stund är nödsakad att vara med händerna i vatten, råder jag er att använda gummihandskar. Ni kan även skydda händerna med ett ingnida dem med fett innan ni utsätter dem för kallt eller svalt vatten. Ni bör hålla er varm om handlederna och ute helst begagna tjocka tumvantar av skinn. Om möjligt bör ni ta massage på armarna, så att blodomloppet blir livligare. Utför därjämte varje dag gymnastiska arm- och handrörelser och även några andra rörelser och promenera mycket i friska luften. Därjämte bör ni om aftonen, sedan ni tvättat händerna i varmt vatten, ingnida dem med någon lenande crème. Crëmen ingnides lätt i händerna och löst sittande handskar dragas på och få sitta på under natten. Naturligtvis kan crëmen även användas under dagen efter tvättning. Den skyddar händerna och gör dem mindre kalla. Skulle händerna någon gång kännas för torra gnider ni över dem med litet av den vanliga blandningen glycerin, sprit och rosenvatten. — 2) Er åkomma i ögonen tyder på att ni behöver gå till en ögonläkare och få tårkanalerna upprepade.

N:r 143. Jag är besvärad av finnar, pormaskar och för övrigt dålig ansiktshud. Vad bör jag göra? Jag har använt svavellösning att smörja in huden med och dessutom tämjölk utan att något resultat uppnåtts. Vore tacksam för ett råd. Rådlös.

Första villkoret för att få bra hy och slippa finnar och pormaskar är att hålla huden omsorgsfullt ren. Se sv. på fr. 86 i n:r 29, där fullständig beskrivning finnes om hudens behandling och pormaskars avlägsnande. Om ni sköter er hy på det sättet får ni heller inga finnar. Se även sv. på fr. 126 i n:r 43 angående ansiktsmassage.

Fru Skönhetsdoktorn.

Till "Artillerist" ha följande svar inkommit från läsekretsen: "Korpral Kanon", Visa för piano av Otto Borgström (Petrus på Tjäderkulla) fanns i bok- och musikhandeln att köpa för 6-7 år sen och kostade då 75 öre. Vibergska musikförlaget, Sthlm. En Korpral Kanon-beundrarinna. — En gammal vän till "Kanon" är vidare villig att lämna upplysningar, om "Artillerist" uppger namn och adress för Iduns redaktion och insänder svarsporto.

Islott som koja

Pris pr burk Kr. 2.50

ÖÖVERTRÄFFADE!

SYSTER ELLAS salva (Hudcrème) Kr. 2.—
SYSTER ELLAS Champompulver.

- a) med vloddoft 25 öre pkt.
 - b) med 10 proc. äggula 35 öre pkt.
 - c) med lukt- och färglös tjära .. 35 öre pkt.
- SYSTER ELLAS Barn-tvål . . . pr st. 60 öre

Olyckan söker ej sina offer, den slår blint. Den kan drabba den ena såväl som den andra med större andra med större kroppsliga skador. De förra rådes man för, de senare skall man icke förakta. Det går ej att invagga sig i säkerhet, därför ingen olycka redan inträffat, den kan stå för dörren nästa minut både i slott och i koja. Det är oförsvärigt att i hemmen i de flesta fall icke finnes medel att hålla ett sår rent eller lindra brännskador etc. Uppskjut icke en dag att förse Edert hem — det må vara stort eller litet, fattigt eller rikt — med det absolut bästa och tillförlitligaste hjälpmedel som finnes, nämligen

Syster Ellas Sårsalva.

Vid toaletten använd den äkta

CRÈME SIMON

Den allra bästa för hudens vård och skönhet.

PUDER och TVÅL
J. SIMON & Co. - PARIS

Bästa hjälpen för mor!

Roande och nyttig sysselsättning för barnen är bästa hjälpen för mor. Begär katalog från specialfirman i materialier för Barnträdgården, Småbarnsskolan och hemmet.

ESPING & LUNDELL
Norrköping.

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyran från kroppen, samt upprätta blodet, därmed avvägsnas själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur med Frukt-Salt-Samarin är härtill synnerligen välgörande.

Magsyra och huvudvärk försvinna, värk i kroppen, reumatism och nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och välmående återvinns.

Frukt-Salt-Marin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppriskande. Pris per burk kr. 2:75, erhålles per postförskott från Cederroths Tekniska Fabrik, Stockholm. Säljes å Apotek, Drog- och Färghandel.

Bittert

ångrar Ni Er, då Ni fått linnen förstört av dåliga tvättmedel, fast Ni borde veta att Tomtens T tvättpulver är alldeles oskadligt.

MAN SKALL AKTA SINA KLÄDER OCH HÄNDER
JAG TVÄTTAR SJÄLV MEN ENDAST MED MERKURTVÅL

MERKURTVÅL
VIOLA
GÖTEBORG

Kaffetären den bästa är Av alla jordiska drycker, Har du en svärmor som ilsken är, En man som grymt dig dock du låter: Helt säkert trösta dig står alltid åter. Gevalia-blandning står alltid åter.

SOLO-KAFFE

AB. MALMÖ KAFFEKOMPANI
FRÅ DET BÄSTA JAVAKAFFET

ALABASTER-TVÅL

överfet toalett tvål med behaglig parfym

Alla damers favorit-tvål

TILLVERKARE:
GAMLA TVÅLFABRIKEN
TERNINGHOLM, MALMÖ.

Setill att Ni får

Kalmar Vapen, Högsta kvalitét kärnmjöl Kalmar Ångvarns A.-B.

Oatine

UNDERLÅT ICKE ATT GÖRA ERT ANSIKTE SÅ TILLTALANDE SOM MÖJLIGT. OATINE rengör bättre än tvål och vatten. Porerna bli fullkomligt rengjorda från damm och smuts, blott vid lätt ingnidning och avtorkning straxt efteråt. Oatine skyddar huden och skapar ny hud genom ständigt behandling, och huden blir klar, frisk och vacker.

Begär endast OATINE "Vit crème, grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbel innehåll) kr. 6:—.

OATINE-SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är väluktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständigt användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till
THE OATINE COMPANY'S Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Frälsningsarméns Handelsdepartement

Östermalmsgatan 24, Stockholm. Filial: Södra Allég. 9, Göteborg.

Musikinstrument-, Bok- och Pappershandel. Manufaktur- och korta varor. Reseffekter m. m.

Förstklassiga kvalitéter:

KAFFE till 4 kr. pr kg.
TEER till 10 och 11 kr. pr kg.
Paketering: 50 och 100 gr. pkt.
KAKAO 100 gr. påsar kr. 4 50 pr kg. „ hel- o. halvkg. burkar 5.— „
Armé tvål pr stäng (4 tvålar) kr. 1.50, pr tvål om 100 gr. — 40.
Skokräms, "Viking", pr burk om 100 g. — 65, pr tub — 65.
Prislista å musikinstrument m. m. gratis på begäran.

Iduns tidsfördriv.

PALINDROM.

1. Jag måste gå en hel — för att få litet —
2. I — bärgade vi vår —
3. — mig, maken finns ej på denna —
4. Titta på detta —, så — de båda äro i sina rörelser.
5. Jag får blott genom — betrakta denna härliga —
6. Han är ej mot, utan —
7. Vi ha förvärvat en — för vårt menageri.

Första strecket i varje mening utbytes mot ett ord, som omvänt kan insättas i stället för andra strecket i samma mening.

Solidar Tvätt-Extrakt

Fönster äro speglar,

i vilka husmoderns duglighet och ordningssinne återspeglas. Ett bländande klart och blankt fönster visar på ett lysande sätt, att husmodern älskar renlighet. Med tillhjälp av det sedan årtal beprövade tvätt-, puts- och rengöringsmedlet »Solidar» är det en lätt sak för varje fru att utan synnerlig ansträngning alltid hålla sina fönster blanka och klara. »Solidar» äger den mycket berömda och prisvärda förmågan att genast taga bort all slags smuts och framställa glänsande renlighet.

»Solidar», det yppersta rengörings- och putsmedlet, får icke saknas i något hem.

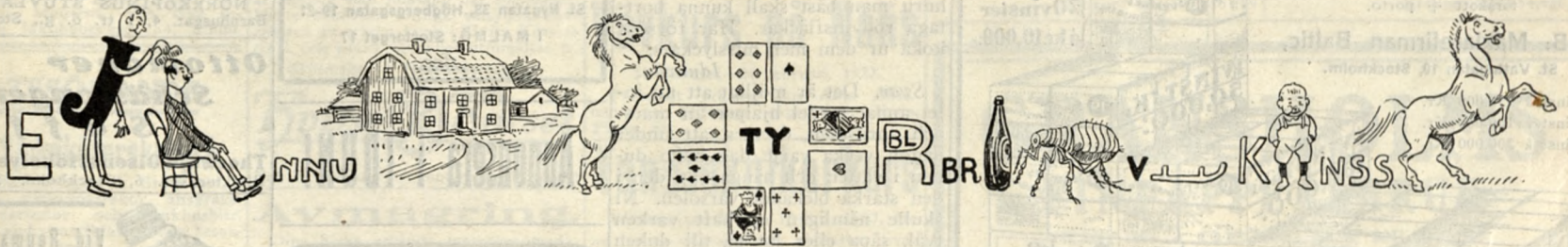

Iduns tidsfördriv.

SKAL OCH KÄRNA.

- Ram — värd
- Järn — lut
- Bas — rätt
- Råd — kors
- Sot — stad
- And — broms
- Brand — gång
- Storm — gods
- Fru — håll
- Vax — punkt
- Karm — trång
- För — skylt
- Örn — gjord

Sätt in enstaviga mellanord, som kunna utgöra slutstavelser till orden till vänster och begynnelsestavelser till orden till höger. De insatta ordens begynnelsebokstäver bilda namnet på en framstående person ur nyare tidens historia.

IDUNS PRISTÄVLING i N:o 47.

Denna gång ge vi våra läsare en litet svårare rebus än vanligt att knäcka. Lösningen utgör två rader på vers — var rimmet skall ligga, syns f. ö. lätt redan på bilden. Lösningarna skola vara insända senast den 2 dec. 1922 och på kuvertet märkta "Iduns pristävling i n:r 47, Iduns redaktion, Stockholm." För de tre först påträffade riktiga lösningarna utdelas fem kr. till vardera.

Lilla Syster: — Låt ditt luktsinne gissa namnet på denna tvålen.

Lilla Bror: — Ah! Jag behöver knappast lukta, jag känner den så väl förut. Det är en **YVY**-tvål!

FABRIKANTER: AKTIEBOLAGET YVY-FABRIKEN - YSTAD

Enastående erbjudande

Å Svenska Statens Premieobligationer 1921 utlottas 3,000,000 Kr. vid Dragningen i Dec. detta år. Säljas på avbetalning för 58 kr. med full vinsträtt och endast 4 kr. som första inbetalning, därefter betalas 3 kronor i månaden. Dessutom lämna vi alla köpare som återropa denna tidning **Gratis! 5,000 österrikiska kronor Gratis!** Sändes över hela landet med post-förskott + porto.

A.-B. Mäklarefirmen Baltic,
St. Vattugatan 10, Stockholm.

- 1 vinst å 50.000 Kr.
- 1 vinst å 100.000 Kr.
- 1 vinst å 200.000 Kr.

KNUTSONS
Specialaffär för **Bäddmöbler och Sängkläder.**
Dalag. 14

Det bästa för diskbanken är Zelos Zinkputs. Bleckburkar å 40 öre.
FABRIKEN ZELOS, Göteborg.

OTTOMANER
PABAN, Drottningg. 51, ö. g. 1 tr., Sthlm

Brittsommar är titeln på Jeanna Oterdahls nya bok, en samling noveller, alla präglade av förf:s kända, fängslande stil och psykologiskt övertygande skildringskonst — verkliga mästerverk. Pris 5 kr., halvfr. band 12 kr. Samma förf:s kända arbete "Inger Skram" föreligger nu till billigare pris: hf. 8 kr. halvfr. band 16 kr.
LINDBLADS FÖRLAG, UPPSALA.
Filtar beställas eller köpas billigast fr. oss. Begär vår illustr. priskur.
Arvika Spinneri o. Vävnadsaffär, Oxtorgsgatan 9 A - Stockholm.

FRÅGOR OCH SVAR

Handlande, som i Frågoavdelningen fick den upplysning att i Sverige det sannolikt ej fanns något större varuhus, som ikade försäljning en gros av påbörjade handarbeten jämte dithörande material, meddelas att den stora grosshandlaren Aug. J:son Mark & C:o Aktieb., Göteborg har en hel avdelning för sagda varor. Så stor och rikhaltig att affären t. o. m. säljer dylika till utlandet.

Fråga. Skall man vid ankomst till hotell betala vaktmästare efter gottfinnade för uppforesling av bagage eller fråga efter hans taxa? 2) Vad är servering a la carte? Ej vidare resvan.

Svar. 1) Om det är hotellets egen vaktmästare som forslat edert resgods till hotellet så behöver ni ej betala honom förrän han åter hjälper er att för sakerna därifrån. Har ni däremot anlitat ett stadsbud frågar ni genast vad ni är skyldig. 2) Med servering a la carte menas att man väljer sin måltid efter de rätter som med fixerade pris finnas på matsedeln.

Fråga. Vore tacksam få veta, huru man bäst skall kunna borttaga rödvinsfläckar. Har försökt koka ur dem men misslyckats. Idunvän.

Svar. Det är möjligt att nu in- tet annat medel hjälper än mars- och aprilolen, d. v. s. att under någon vecka varje dag blöta du- ken i vatten och hänga upp den i den starka blekande vårsolen. Ni skulle nämligen ej haft varken tvål, såpa eller lut på till duken förrän fläcken borttagits. — Ni kan emellertid försöka med vanligt fläckvatten (köpes på apotek) och slå litet av detta i en kopp, varefter ni blöter det fläckade först i hett vatten och sedan fort gnuggar i fläckvattnet. Skölj sedan väl i flera vatten.

Fråga. 1) Huru lättast själv upprita broderimönster på boj och kläde? 2) Huru själv färga ur- blekta gardiner av stark madras- vävnad. Vill ha dem starkt apelsinsskalfärgade (de äro nu gul- grå, randiga av sol och ålder. Har för 3 år sedan, och då med gott resultat färgat dem starkt gula i vanlig gardinfärg, men fär- gen höll ej mer än några veckor? Prenumerant.

Svar. 1) Först stickas pappers- mönstret ut med stoppnål efter alla konturer. Sedan lägges detta över tyget, fästes väl med stift eller nålar och därefter föres potatismjöl eller slammad krita över hela mönstret, varvid en bom- ullstuss e. dyl. användes. Sedan lyftes mönstret av och med pen- sel eller trubbig penna, doppad i vit täckfärg uppdrages de av mjö- let etc. punkterade mönsterkon- turerna. 2) Ni kan med ringa be- svar få edra gardiner både vack- ra och långt mera hållbara i fär- gen genom att färga dem med den förträffliga färgtvålen Nad- co. Gardinerna läggas utan före- gående tvättning i färgbadet, få koka viss tid, ett visst kvantum vanligt salt tillsättes och sedan fortsättes kokningen ytterligare en stund, varefter gardinerna väl sköljas i flera vatten. För övrigt följer beskrivning med varje färg- tvål.

Glöm ej att skaffa Eder **Iduns Kokbok.** Ny utvidgad upplaga.

LAMPAN

är det mest funda- mentala för trevna- den i ett hem under de långa vinterkväl- larna. Genom ett re- lativt billigt inköp av en av våra smakfulla modeller kan Ni för- dubbla trevnaden för Eder själv, Eder fa- milj och Edra gäster.

BÖHLMARKS
I STOCKHOLM: Norrmalmstorg 4
St. Nygatan 33, Högbergsgatan 19-21
I MALMÖ: Stortorget 17
Sien

Annonsera i IDUN!

Bardin & Co
PARIS
Poudre de Perles Fines

Bardin's Perle Sudder
förskönar

Blanche - Rose - Chair -
Naturelle - Rachel -
Ocre - Corall - Rubis
Mauve etc.

Fås i alla Parfymaffärer,
Apotek samt hos Kemikaliehandlare.

Generalagent för Skandinavien och
Finland:
Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Ryberg's Blandning
Detta kaffe rekommenderas sär- skilt för god och fyllig arom.
PERCY F. LUCK & Co.

Hurra!
Nu har mamma tvättat min klän- ning med
Gummans Flingor

Damkläden
i en mångfald moderna kulörer. Ut- märkta kvaliteter.
Minutförsäljning. - Partipris.
NORRKÖPINGS STUVLAGER,
Barnhusgat. 4, 1 tr. ö. g., Stockholm.

Ottomaner Schäslonger Soffor
Thorwald Olsens Möbelverkstad
Blecktornsgr. 6, Stockholm. Sö 9851.

Vid Reumatism, Huvudvärk, Gikt och Ischias
såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar **TOGAL** snabbt och säkert.
Togaltablet- terna utskilja starkt den skad- liga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efter- lämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med To- gal. Tillhandahålles av apoteken.

Kvarnström & Eriksson
Sliperi, Förmicklings- & Oxi- deringsfabrik
Kungsg. 84, STOCKHOLM.
Allm. t. Kh. 121. Rt. 303 14.

ORION
Garantimärket på yppersta Fickur
Bese prov hos Urmakaren!

Hilma Aströms Damfrisering, Nybrog. 54, Sthlm, rekommenderar sin över- träffade vård av håret, vilken hindrar hårfall och mjällbildning samt i hög grad befordrar hårväxten. Elegant frisering och ondulering.

Spirella-
Korsetter erhållas hos
Fru ANN-MARIE SEDSTRÖM,
Östermalmsgatan 22. A. T. Öst. 57 97.

Kameror
och alla slag Foto-artiklar
BEGÄR VÅR KATALOG N:o 14
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

Etablerad 1847.
Allcock's Plåster
EAGLE BRAND.
Världens Mest Betydande Utvärtes Läkemedel.

Hosta, Förkylningar, Klea Lungor. Allcock's Plåster verkar såväl preservativt som läkande. Förhindrar förkylnin- gar att fatta för djup rot.

Reumatism i Skuldrorna för- hindras genom användande af Allcock's Plåster. Atleter använda detsamma som medel emot styfhet eller ömhet i musklerna.

Allcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster. Det är ett Universalmedel, som säjjes i alla apotek öfver hela den civiliserade världen. Kan påläggas hvarhålst smärtor finnas.

Skulle Ni vara i behof af ett piller, Fullkomligt vegetabiliska.
TAG DÅ UTAF **Brandreth's Piller** (Est. 1752.)
Vid förstoppning, gallstjuka, huvudvärk, svindel, dålig matämtning etc. FÖRSÄLJAS HOS ALLA APOTEKARE.
ALLOOCK MANUFACTURING CO., Birkenhead, England.

*Studentväxlar
och
studieskulder*

HAVA STÄCKT mer än en lovande bana. Omtänksamma föräldrar skydda de sina häremot genom att livförsäkra dem redan som barn.

PREMIERNA bli då så små, att de icke verka betungande, och när barnen nå mogen ålder och behöva ett ekonomiskt ryggstöd, är den fullbetalda försäkringen en god vän att lita till. Vänd Eder till

Allmänna LIF
försäkringsbolaget

Starka, väl räntabla,
tryggt placerade fonder.
Begär prospekt! Ring
Rt. 71882. Strandvä-
gen 5 A, Stockholm.

LEVERANTÖR AV

(Cloetta) 1916

LUNCHEN ÄR SERVERAD och den unga damen ler mot sin väntande kopp choklad. Hon har läst den berömda fysiologens uttalande att cacao och särskilt vaniljchoklad — i motsatts till té och kaffe — är ett fulländat näringsmedel och hon njuter dubbelt vid tanken på att hälsodrycken i hennes kopp är Cloettas vaniljchoklad.

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste
tillverkning. Finnes överallt.

ten

*Även
den finaste spets
tvättas utan risk och utan besvär
med
TRITON TVÄTTPULVER*

*Varje svenskt hem
behöver*

EN VÄG, som förenar största känslighet och noggrannhet vid vägningen med okänslighet för damm och föroreningar.

EN VÄG, som saknar fjädrar och alltid väger korrekt, oberoende av var på skålen man placerar det som skall vägas.

VÅR NYA PATENTERADE OCH MÖNSTERSKYDDADE HUSHÅLLSVÄG fyller dessa krav. Den väger dessutom på grammet när. Den är stark, varaktig och billig. Alla hem böra därför köpa

Pris med 2 skålar Kr. 18; 50
Hos
järn- och bosättningsaffärer

Lindells
HUSHÅLLSVÄGAR

FABRIKANTER:
LINDELLS VÄGFABRIKS A.-B.
JÖNKÖPING

